

СВОБОДА

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 7-ГО ПАДОЛИСТА 1912. ЧИСЛО 45.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, NOVEMBER 7, 1912. No 45.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союзу в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

По довгих торгах з властителем дому, якому жертвовано 13.000 дол., і який ніяк не хотів пристати на скупину, згоджено ся остаточно на ціну 13.500 дол. і за сию суму куплено дім на власність Р. Н. Союзу. Зроблено контракт і з початком 1911 го року дім, находячий ся під ч. 83 Grand St. перейшов на власність Р. Н. С.

За дім сей заплачено готівкою	\$13.500.00
потрібне перероблене і уряджене коштувало	1.823.06
так, що разом весь дотеперішній кошт виносив	\$15.323.06
Дім приносить такі доходи:	
„Свобода“ платить рент місячно	\$110.00
За офіси Р. Н. С. міс. рент	30.00
дві приватні партії, мешкаючі на другім поверсі, платять ренту	27.00
разом отже місячно приносить дім (тепер)	\$167.00
доходу. До сей пори отже дім привніс	2.491.81 дол. доходу.

Тепер буде се вже Вашою річю осудити, чи гол. екз. комітет, купуючи дім на власність Р. Н. Союзу, поступив добре, чи зле.

Судових справ мав Р. Н. Союз п'ять.

Францішка Садко виточила Р. Н. Союзови процес в скрентонським суді о виплачене їй посмертної заповіді по мужу, в сумі \$1000.00. Після статута, вона не мала ніякого права до сеї заповіді. Однак Гол. Екз. Комітет розваживши, що така судова справа правесла би Р. Н. Союзови що найменше \$200.00 коштів, порішив погодити їй марно і погодив ся з обжалувателькою, даючи їй 150 дол.

Другу судову справу виточив був Р. Н. Союзови Ілько Гавран в скрентонським суді, жадаючи від Р. Н. Союзу \$450.00 з посмертної заповіді по Андрію Сметана, котру то квоту записав йому небіжчик. Ілько Гавран не належав до ніяких клас спадкоємців означених статутом, тому адвокати Ілька Гаврана, побачивши, що судовою дорогою не дібуть ся від Р. Н. Союзу нічого, рішили удати ся до жінки небіжчика з предложенем, щоб вона сю справу залагодила. Жінка помершого Сметани погодила ся з

Гавраном і через те Р. Н. Союз нічого тут не стратив.

Анна Жак, жена члена відділу 126 Р. Н. Союзу в Beaverdale, Pa. ще підчас послідної Конвенції в Cleveland, О. внесла скаргу до суду против Р. Н. Союзу о \$1000.00 яко заповіді по своїм мужу. Її муж відіхав був з тої місцевости, де був членом Р. Н. Союзу і пропав без сліду. Жінка його говорить, що він помер. Коли ж смертних актів не доручено Р. Н. Союзови і до нинішнього дня, то Союз не міг виплатити висше згаданої заповіді, і ся справа находить ся в клівлендським суді ще й доси непокінчена.

Інші дві справи, о полагоду котрих Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союзу мусів удати ся до судів.

Перша з тих справ, то виплата посмертної заповіді по бл. п. Ник. Рена, від. 14, в St. Louis, Mo. Спадкоємець небіжчика не належав до жадних з клас приписаних статутом, так що сию посмертну заповідь Гол. Екз. Комітет мусів виплатити на руки суду в St. Louis, Mo., щоби суд рішив, хто єсть правним спадкоємцем до відобрання сеї заповіді, бо тільки на тій підставі Р. Н. Союз міг бути певним, що не виплатить другий раз сеї самої заповіді.

Таке саме стало ся з виплатою посмертної заповіді по бл. п. о. Николаю Стефановичу, чл. від. 53 Р. Н. Союзу в Pittsburg, Pa. Ся заповідь так само опинила ся в руках пітсбурського суду. Небіжчик, вступаючи в члени Р. Н. Союзу, записав посмертну заповідь на свого брата в старім краю, Корнила. Вмираючи, лишив тестамент, у яким те саме посмертне було призначене для брата Андрея, проживаючого тут в Америці. Наш статут не признає запису тестаментового, але брат покійного Андрій домагав ся таки через свого адвоката висше згаданої заповіді. Брат Корнило в Галичини домагав ся через австрійський конзулат в Пітсбургу сеї самої заповіді, і з тої причини Р. Н. Союз, щоби не виплачувати одної і тої самої заповіді два рази, віддав їй в руки пітсбурського суду до порішення, котрий з двох братів має право до сеї заповіді. Ся справа еще доси непокінчена.

Гол. Екз. Комітет ухвалив дві заповіді з фонду бідних, а іменно: Анні Стасишин, чл. від. 241, в Ньюарк, Н. Дж. 25.00 дол.; Іванови Ябканич, чл. від. 15 Р. Н. Союзу в Вофало, Н. Й. 50.00 дол. — обі на підставі просьби убожества.

Головн. Екз. Комітет ухвалив був видати сего року в часі XII-тої Гол. Конвенції Р. Н. Союзу ювілейне число „Свободи“ з приводу 20-літнього істновання сеї часописи. „Свобода“

мала вийти на 30 сторін друку. Сю ухвалу поручено виконати редактори „Свободи“.

Ухвалено Головн. Екз. Комітетом прийняти пропозицію о. Повятишина, котрий хотів друкувати в „Свободі“ історію Сполучених Держав, з додатком історії Американської Руси. О. Повятишин підняв ся написати сию працю даром, однак до днес з тою справою до „Свободи“ не зголосив ся.

Порішено виконати ухвалу чикагоського річного засідання, т. є. зареєструвати нашу організацію в пенсильванії етейті, а се для того, що право пенсильванійського стейту сего жадає і каже так:

„No foreign corporation shall do business in the State without having one or more places of business and an authorized agent or agents therein on whom process may be served“.

Const. Art. XVI. § 5.

„Within 60 days after the passage of this act all Supreme or Grand or other bodies which may be known to constitute the head of any fraternal Beneficial Society doing business within this Commonwealth as provided in the first section of this Act, shall file through its proper officers or representatives with the Insurance Commissioner a copy of their Constitution and By Laws, and annually any alterations, changes or amendments, whose duty it shall be to register them without charge in the Insurance Department as Fraternal Beneficial Societies, and when so registered they shall be exempt from any and all fees and taxes imposed by existing laws upon Insurance Companies reporting to the said department“.

(Дальше буде).

КОНКУРС.

Сим подає ся до відома інтересованим, що „Просвітна Комісія“ при Р. Н. Союзі оповіщає конкурс на заповіді для бідних українських студентів(ок), котрі учащать до американських висших шкіл світських. Петиції приймають ся на слідуєчих усліях:

- 1). Просячий мусить бути народно-сти русько-української.
- 2). Мусить учащати до висших світських шкіл в Америці.
- 3). Мусить бути убогим.
- 4). Мусить бути членом Руського Народного Союзу (старого).
- 5). Стипендію приймає яко позичку, котру по скінченню шкіл зобов'язує ся звернути Р. Н. Союзови.
- 6). Написати власноручно свою просьбу в руським язичі.
- 7). Предложити відповідні свідчення.

Просьби належить засилати на руки председателя „Просвітної Комісії“.

За Комітет:

Др. В. Й. Сіменович, предс.,
Е. Струтинська, секр.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА

за місяць падолист 1912.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 61 цнт.

ДО ВІДОМОСТИ П. П. МІСЦЕВИМ ОРГАНІЗАТОРАМ І ВСІМ ЧЛЕНАМ Р. Н. СОЮЗА.

До Руського Молодечого Союзу приймає ся дітий по коней грудня (Дец.) сего року ще по старій системі, а від нового року, т. є. від 1. січня 1913 наступає нова реформа в Р. М. Союзі. Діти приймати ся буде від 1 року до 16 літ житя. Вступне, що буде виносити по 25 ц. від кожного новоступаючого члена, мусить бути заслане до гол. каси Р. М. Союзу. Місячна вкладка до Р. М. Союзу буде виносити по 25 ц. від члена; з того до гол. каси Р. М. Союзу піде 20 ц., а до каси місц. молод. відділу 5 ц. місячно. Посмертні заповіді для членів Р. М. Союзу будуть такі: за дитину від 1 року до 6 літ виплатить ся в разі смерті \$100.00; за дитину від 6 до 16 літ житя — \$300.00.

Усі ті, що мають діти, нехай стараються винористати сию нагоду. Ніяка асекураційна компанія не дасть нікому так великої посмертної заповіді за так низькі місячні вкладки, тільки оден Р. М. Союз!

Д. Капітула, гол. преде. Р. Н. С.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ Р. Н. С. РОЗПОРЯДЖЕНЄ.

До Впов: П. П. місцевих Урядників і Членів Р. Н. Союзу в Америці.

Всі зміни адрес поодиноких членів, які до тепер були присилані до „Свободи“, мають пп. місцеві секретарі поодиноких відділів Р. Н. Союзу, почавши з днем 1-го падолиста (нов.) 1912 р. вписувати кожного місяця точно на відповіднім друку, що називає ся „Місячний виказ для експедиції „Свободи“ до Гол. Уряду Р. Н. Союзу“ і засилати кожного місяця враз з розметом і іншими паперами до Головного Уряду Р. Н. Союзу. Всякі письма: чи то зміни адрес, чи інші справи поодиноких членів, котрі удавати ся будуть до „Свободи“ приватно, а не через місцевий Уряд відділу, не будуть приймані ані полагоджувані. Кождий член, що має якунебудь справу до експедиції „Свободи“, має віднести ся з нею до місцевого Уряду свого відділу, а місцевий Уряд сию справу залагодить з Головним Урядом Р. Н. Союзу за посередництвом бляннети „Місячний виказ для експедиції „Свободи““.

Рівнож від 1-го падолиста 1912 р. пп. місцеві секретарі мають уживати нових друків до „Зміни посмертного“, після § 178 статута Р. Н. Союзу. Старих друків не можна більше уживати.

Мих. Угорчан,
D259 гол. рекорд. секр. Р. Н. Союзу.

ПОТРІБНО СКЛАДАЧА (ЗЕЦЕРА) до друкарні „Свободи“. Убігаючий ся о сию посаду мусить бути цілковито обзнакомлений з своїм фахом. Голоситись до: SVOBODA,

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.

ВІЧА в справі „Рідної Школи“.

Shamokin, Pa.

Дня 13. жовтня с. р., зараз по Службі Божій, на зазив Вир. о. світника Ів. Констанкевича, всі люди зішлись до шкільної галі, де мало відбутися заповіджене віче.

Місцевий парох, о. Ів. Констанкевич, пояснивши коротко ціль сего віча, і представивши зібраним дорогого гостя, п. Семена Демидчука, яко представителя краєвих товариств, покликав на председателя сего віча п. Матвія Олесевича. Сей короткими словами отгори́в віче, даючи голос п. Демидчукові.

В цілогодичній краснорічній своїй бесіді представив п. Демидчук численно зібраному народови найважливіші та найбільше некучі справи рідного краю. Згадуючи про сороклітню діяльність нашого найвизначнішого і найбільшого сучасного письменника й поета, д-ра Івана Франка, прочитав п. преле́гент прольог (вступ) з найгарнішої його поеми „Мойсей“, вказуючи на се, що так як Мойсей визволив свій нарі́д з єгипетської неволі, так і др. Ів. Франко через свою сороклітню просвітну працю старався визволити свій руський нарі́д з неволі темноти.

Дальше говорив п. Демидчук про справу українського університету; про „Рідну Школу“ в Галичині, та про її вагу і задачу, яку вона сповняє і має сповняти в будучині так в старім краю як і тут в Америці; про краєві товариства, як „Січи“ і „Соколи“, про їх важне значіння яко народну силу фізичну, та яку ролю вони можуть відіграти в будучині; про наших послів у віденських парламентах; про обструкцію руських соймових послів та про їх витривалість в справі виборчої реформи до сойму (у тім місці залунали численні оплески на честь наших послів); про економічні інституції в Галичині, як „Сільський Господар“, парцеляційне товариство „Земля“, „Руський Земельний Банк Гіпотечний“ у Львові, „Руська Щалниця“ в Перемишлі, „Союзний Базар“ та „Український Город“ у Львові.

Нарі́д з великим одушевленням та цікавістю вислухав цілої тої гарної промови і довідав ся з неї, як то наші брати в ріднім краю борять ся зі своїми відвічними ворогами о свої права, о свої рідні школи і о ліпший біт, та як то вони по тяжких трудах, борбах і неустанній праці здобувають собі помалу але систематично, належні їм від давна права.

На закінчене нарі́д відспівав (поставши з місця) руські народні гимни, а відтак на зазив свого пароха зложив більшими й меншими датками досить поважну суму, бо около \$30.00 на „Рідну Школу“. З давнішої збірки на сю саму ціль має Комітет до \$20.00, отже разом близько \$50.00. Сі гроші випле ся небавом до Львова на фонд „Рідної Школи“.

З усього того видко, що у нас удало ся віче як не мож красше, а то тому, бо наші шамокінські Русини тримають ся в народних справах разом і суть Русинами свідомими в цілім того слова значіню. Тому нехай буде честь їм!

Филип Тилкевич.

Syracuse, N. Y.

Дня 17. жовтня б. р. загостив до нас наш дорогий земляк, п. С. Демидчук, відпоручник галицьких українських товариств.

Сердечний привіт зробила дорого-

читальнею „Просьвіти“. Около пів до восьмої вечером виступила „Січ“ зі своєю галі; одні січовики в уніформах, другі в відзнаках, і січовички-дівчата усталились на улици в чету і так очікували дорогого гостя.

Коли п. Демидчук надійшов в товаристві січового писаря, п. Н. Крука, старшина „Січи“ привітала його; на що п. Демидчук відповів сердечно, стиснувши притім руку кожному членови і кожній членкині. Після того рушили всі походом до галі, де мало відбутися віче.

Коли „Січ“ появилася на галі, залунала грімко весела і милозвучна пісня „Гей там на горі січ іде“. По укінченню сеї пісні п. Демидчук висловив членам гарну подяку за те, що лучать ся під січовий прапор. Відтак слідували короткі патріотичні промови на тему визволення України з довголітніх кайданів. На пам'ятку сеї торжественної хвилі припняв писар „Січи“ дорогому землякови січову відзнаку в народних красках. Сей акт прийняли вічевики грімкими оплесками.

Коли на галі настала тишина, забрав слово місцевий парох, о. О. Пристай. Він пояснив значіння скликаного віча, представив присутнім п. Демидчука, яко делегата від галицьких українських товариств і лізав збори вибрати президію віча.

По виборі президії, до котрої увійшов п. Ц. Нарібує як председатель і п. Н. Крук як секретар, розпочав свій реферат п. Демидчук. Він говорив про наш нарі́д і про його гнобителів, що напосіли ся нас знищити. Вічевики слухали з великою увагою талановитого бесідника, а по скінченній промові нагородили шан. референта гучними оплесками. Щоби дати вираз солідарности і співчуття дорогим нашим землякам в старім краю, почало двох січовиків збирати жертви на „Рідну Школу“ в Галичині. Народ давав з охотою, бо тутешні Русини-Українці не жалують бренькнути доляром на народну ціль, хочби і кілька разів в році. Зібрано близько 65 доларів.

При кінці віча відспівав хор читальні під управою п. Стефана Вульчина наші народні гимни: „Ще не вмерла“ і „Не пора“.

По вічу удала ся „Січ“ до своєї галі, де міститься читальня. Разом з „Січю“ зайшов туди і п. Демидчук. Читальняна галія нагадує кожному старий рідний край: на середині обшпирної комнати видні на синьо-жовтій полотні напис: „Боже, Україну спаси“; по стінах висять портрети найкрасших синів Руси-України, а іменно: Котляревський, Шевченко, Пашкевич, Коцько, Січинський, Хмельницький, Гонти і Залізняка.

У тій народній хаті відспівано многолітствія п. Демидчукові і всьому русько-українському народови, а після того председатель „Січи“ подякував дорогому Гостеві за ласкаві відвідини і передав в його руки привіт галицьким українським Товариствам, а з окрема січово-сокільській організації. У тім привіті заохочує голова сиракюзької „Січи“ в імені цілого нашого Товариства всіх наших галицьких братів, щоб вони не упадали духом в борбі за права українського народу, та щоб не забували, що і у нас, американських Українців, грає кров козацька! Ми не забудемо ніколи за старий край і підпремо своїх рідних братів в їх святий боротьбі. Ми будемо служити вірно напій спільній Матері, Руси-Україні!

Пан Демидчук, дякуючи за сей щирий привіт, пожелав гарного розвою нашому народови і напій „Січи“, та запросив нас на січово-сокіль-

де ся в 1914 р. в честь столітних уродин нашого кобзаря, Т. Шевченка.

Варго тут ще одно добре діло згадати. Намі товариші (також Українці) з Fulton, N. Y. забажали причинити ся якимсь датком на фонд „Рідної Школи“ і в тій цілі старшина тамешної „Січи“ доручила нашому Комітетови \$9.25; з того 5. дол. жертвувала сама „Запорожська Січ“, а решту зібрано добровільними датками. Честь їм за се і слава!

Присутний

ДОПИСИ.

3 Providence, R. I.

Дня 5. жовтня с. р. відбула ся в напій місцевості дуже гарна забава, до котрої причинили ся найбільше Хв. Тов. „Запорожська Січ“ з Вунсокет і Хв. Братство св. Стефана з Кромптон. Оба сі славні Товариства не жалували свого труду і прибули до нас на наш бал, хоч дорога не близька. Вони привітали нас такими хорошими піснями, що й чужі люди не могли налюбувати ся ними. В імені нашого місцевого Братства князя Данила, від 73 Р. Н. С., почував ся до милого обов'язку подякувати на сім місці обом згаданим Товариствам за їх щирість до своїх провіденських сусідів і за ласкаву участь в напій забаві. Честь Вам, дорогі Родимці, і сердечне спасибі!

Дякуючи щиро нашим сусідам, не можу повздержати ся, щоб рівночасно не сказати тут хоч пару слів на адресу наших місцевих Русинів. Брати дорогі! Жаль серце стискає, коли бачить ся, як Ви, мов ті раки, розлазяться по чужій плоті, а не згадуєте ся до своєї рідної хати. По чужих, навіть ворожих нам організаціях, Вас повно, а до Р. Н. Союзу, який служить руському народови, Ви не хочете належати. Чому воно так? Чому Ви ходите з каміннями по під вікна тої галі, де відбувається примірна забава членів Р. Н. Союзу? Чому Ви, Братя, носите один камінь в руці, а другий у грудях?... Схаменіть ся і не зневажайте рідної Матері, бо Бог довго терпеливий, але і справедливий!

Андрій Сидор,
предс. від 73. Р. Н. С.

3 Syracuse, N. Y.

Дня 13. жовтня с. р. відбули ся в напій місцевості надзвичайні збори укр. Тов. „Зап. Січ“ і читальні „Просьвіти“. На порядку деннім була справа заповідженого віча, на яким головним референтом мав бути п. С. Демидчук, відпоручник українських товариств в Галичині.

З нагоди сих зборів ухвалило Тов. „Січ“ жертвувати з своєї каси \$15.00 на „Рідну Школу“ в Галичині, а читальня „Просьвіти“ \$5.00 на дар для Товариства „Просьвіта“ у Львові.

Оба згадані Товариства в Сиракуз поставили собі за ціль служити вірно та щиро своїй любій вітчизні, Руси-Україні. Честь Вам за те, славні Січовики і Січовички! Ви показали, що не словами, а ділами, встане Україна.

Син України.

3 Newark, N. J.

Подвиги гайдаманів-соціалістів в Нью-арку, Н. Дж.

Між Українцями в Ньюарку є горсточка людей, що належать до всяких партій, та кричать, що вони великі патріоти! Поза ними ніхто ніч не робить і ніхто ніч не розуміє, тільки вони одні... І в тім не булоб нічого, ели б той їх „патріотизм“ не

доказаний ділами. Крику, стуку і пустих слів у них багато, але до роботи не возьме ся жаден. Вони не тільки не зроблять самі нічого, але ще кидають колоди під ноги тим, котрі справді хочуть щось робити. Колиж нароблять того „патріотизму“ тільки, що аж переливає ся через верх, тогди тихесенько, без гомону, збирають вночі свої манатки, і дають драпака до иншої місцевості, щоб там ширити ту саму просьвіту.

Наведу тут один правдивий факт за одного такого славного „патріота“ і проводира гайдаманського товариства „Київ“. На ім'я йому Володимир Гіба. Він проживав у мене через один рік на станції (борті). Позаяк до роботи був дуже легонький, то з грішми не часто сходив ся. За харчоване не платив, та ще й позичав у мене нераз готові гроші; а що поверховно був добрий патріот, то я не жалував тому чоловікови нічого, і заратовував його, чим було можна. Послідніми часами його довг виносив 25 дол., що він мені обіцяв як найскорше віддати.

Одного вечера приходжу з роботи додому, а мого „борлінгера“ нема! Забрав свої манатки і щез мов камфора... Хоть невеликі то гроші \$25.00, але для мене, бідного робітника, та ще в такім скрутнім положенню, в яким я тепер нахожусь, се велика сума, бо через те моя родина загрожена на довгий час голодіркою. Моя жона хорув вже більше як рік і гроші, які я зароблю в фабриці, йшли на докторів і на прожиток, так, що мені покладного гроша ніколи не позіставало на чорну годину. В той час, коли той мій „бурдингош“ утік, фабрика, у котрій я працював, стала, і я був полишений без праці та без цента так, що не мав за що одного дня кормити свою родину та лічити свою хору жену, яка все ще лежить хора. Товариші Гіби, довідавшись про се (а може вони знали наперед), почали тішитись та похваляти, що добре зробив, що утік та натягнув Ткача! Вони тому так тішуть ся з мого горя, що я не належу до їх товариства, а тільки до „Українського Бояна — як вони кажуть: під реверенду.

Ну, та ви, братці, як таку просьвіту і такий „соціалізм“ будете ширити дальше, то я вам можу сміло погратувувати і пожелати доброго успіху, бо в короткім часі прийде до того, що вас люди пізнають і будуть тримати ся на острозі.

Відзиваюсь отже до Вас, читачі „Свободи“, а найбільше до Українців в Ньюарку, щоб Ви стерегли ся гайдаманських просьвітителів, а як котрий покажеть у Вашій хаті, то гоніть, щоб Вам хати не заразив! Хто з Вас почув би коли таке чесне ім'я, як Володимир Гіба, то беріть відразу мітлу, або який добрий костур і женіть на сто вітрів, бо за його милі слова треба дорого заплатити!...

На сей раз вистарчить, а коли буде треба, то всі „делки“ наших гайдамаків, яких знайде ся ціла купка, виведу на світло денне.

Іван Ткач,
член Тов. „Боян“ і аматорського
клуба в Ньюарк, Н. Дж.

ПОКЛИК!

ПОМОЖІТЬ ЗДОБУТИ ЛЬВІВ!

Закупіть від себе 1 квадратний метер землі під город для українського народу у Львові. Перешліть на сю ціль один долар на адресу: Ukrainischer Turnverein Sokil-Batjko, Lemberg, Ruskagasse 20, Europa, Austria. Нехай поможе кождий, хто се читає. Лише один метер, лише один долар, лише один раз в житті, але всі, але всі!

— 103 —

— Смерть! — гукали козакки. Вони готові були кинутись на нього і розірвати шматки.

— Смерть то за мало — каже Недоля, — за те його або кіньми розірвати або на пальці вбити.

— Шкода коний погнати таким ценом — каже оден козак.

— А паля відкіля візьмемо?

— Чуеш, Гусейне — каже Недоля до Татарина, — візьми ти його і роби з ним, як визнаєш; будь йому катом.

Татарин дуже зрадів, аж показав білі зуби.
— Я з ним маю давні діла — каже до
Недолі.

— Бери його.

Татарин вийшов пока і наблизився до Карого. Той задрігав і видивився наляканим до смерті очима на свого кота. Татарин Карому кров етинала ся в жилах.

Карий нагадав собі щось дуже страшного,
наче чоловіка з того світа побачив.

— Пізнаєш мене? — підив слово за словом Татарин: — Я Гусейн, син Мустафи...

— 106 —

Татарин взяв Карого за ногу і поволік
у степ.

Проклін Павлуся здійснив ся.

ВІІ.
Павлусь виплакавшись, заспокоїв ся. Він сидів на татарській арбі, підонувши коліна під бороду і замислив ся, що йому тепер робити.

Татарин підсунув йому кусок паланиці і кухоль молока.

Павлусь був страх голодний. Бін з'їв ланцюг і випив молоко, не знаючи, що воно було від корови.

„Може воно так і ліпше“, подумав Павлусь, „що я між Татар попав ся. Вони мене в Крим, то може і сестру лекше од-
найдуть“.

— А куди ви ідете, люди добрі? — осмі-
шився спитати.

— Ми їдемо в Крим, і ти їдеш з нами;
як будеш добрий, то і тобі буде добре.

Ті Татари видались Павлусяви якимись
добрячими людьми, не такі, як ті, що Спась-

ку грабили. То були крамарі, такі самі, як ті, що нероз у Спасівку заходили.

Хлопець повеселішав і став Татар цікаво

паділиво татарської мови. Він був понагливий, і і Татари не могли надивуватись йому. Другі бранці були якісь дикі, заєдно плакали; а Павлусь, вивчивши татарські слова, послуговувався ними в розмові задля виправи.

— Ты від нас не втечеш? — питає його раз найстарший Татарин з сивою бородою.

— А куди мені втікати? Без коня, без зброї? Мені між вами добре. Я і не знав, що між вами такі добрячі люди бувають...

— ми купці. ти остаєш між нами, нашу віру прийми.

— Я ще не знаю, яка ваша віра. А хібаж між вами хрещених нема?

— Нема. Ти мусиш виречи ся хреста,
плюнути на него.

Павлусь плюнув би Татаринови в очи за
таку зневагу християнської віри.

— Я перше хочу вивчити ся вашої мови,
а се опісля..

— 102 —

Харизз мовчав.
— Я його знаю — каже Татарин до сотника: — Він потурнак, Татарам служити, лютий продає. Його звуть Карим.
Харизз поблід ще більше, тепер йому

— Егеж, се той Карий! Його діла Задні.

— Чи ти скажеш вже раз, де ти хлопця
вирящив знає; жінки дітий ним лякають...

— Я з тебе шкуру знати приказу.
— Я продав його Татарам крамарям.
— Панове молодці, в сідлі ще 6 заховані
коші так як були

— Панове товариші — питає Недоля, —
требімо над сим безбожником суд. Він відрік

ля Христа, пристав до нашого найтяжшого
ворога, зраджував братів своїх, продавав хри-

дідуських дітей поганям; що йому за сє
пробити?

100

... ..

КАЛЕНДАР.

ПАДОЛИСТ.

Дні	Руські свята
7 Четвер	Маркіяна
8 Пятн.	Димитрія Вел.
9 Субота	Нестора муч.
10 Неділя	† Параскеви
11 Понед.	Анастасії
12 Вівтор.	Зиновія і Звн.
13 Середа	Стахія, Нарк.

НОВИНКИ.

Смерть віцепрезидента Злучених Держав. Дня 30. жовтня с. р., о год. 9.42 вечер, помер в своїм родиннім місті Ютика (Utica), Н. Й. теперішній заступник президента Зл. Держав, Джеймс Скулкрафт Шерман (James Schoolcraft Sherman). Покійний уродився 24. жовтня 1855 р. Публічні школи скінчив в Ютиці, а студії університетські в „Hamilton College”. Адвокатом зібрав в р. 1880. Хоч його батько був демократом, то він пристав відриву до партії республіканської і займав ся живо політикою. В 1883 р. зібрав го-ловною повіту Онейда, а в рік пізніше вибрано його майором (посадником) Ютиці. До Конгресу зібрав вибраний в р. 1887, а віцепрезидентом вийшов враз з президентом Тафтом в р. 1908. Для свого родинного міста і для цілої своєї вітчизни поклав великі заслуги, тож був загальнолюблений і шанований. Приятелі Шермана кликали його „Джимом”, а публіці був знаний під прозвищем „Сонни Джим” або „Долар Джим”. На здоровлю почав занепадати від 21. серпня с. р., коли то зібрав повідомлений про свою номінацію на віцепрезидента. Домашній лікар велів йому стримати ся від всяких політичних церемоній, але Шерман не послунав докторської поради і виголосив до публіки півгодинну промову. В два дні опісля розхворів ся і з малими перервами мусів лежати в ліжку, аж доки смерть не підкосила його життя. Осиротив жінку Кері, з дому Бабкак (роджену в Іст Орендж, Н. Дж.) і трох жонатих синів, замешкалих в Ютиці.

Засуд Бенера. Відомий нашим читачам Карло Бекер, поручник ньюйорської поліції, що зніхав ся з місцевими шулерами і спричинив убиство Розенталя, зібрав в почи з 25 на 26 жовтня с. р. засуджений о доконане злочину першої степені, що після обов'язуючого права рівнаєть ся карі смерті. Лава присяжних судіїв радила над сям при-судом повних 10 років. По ушліві того часу усі 12 судіїв увійшли з осібною судовою комітати до салі розправ і тут на питанє судії-президента Гоффа (Джан В. Гофф є одним із судіїв трибуналу, Супрім Корт) відповіли устами свого предсідателя Скінера: **винен!** Це стало ся в три і пів минут по годині 12-тій вночі з п'ятниці на суботу. Поручник Бекер, почувши проголошений на себе вирок смерті, зблід і мусів оперти ся о поручє крісла, щоб не звалити ся з ніг. Його жінка, що ожидала на децизію суду в сусідній кімнаті, до-відавшись про засуд, зімліла. Дня 30. м. м., о год. 10.30 перед полуднем, судія Гофф проголосив в суді формальний засуд смерті на Бекера, а викона-не карі назначив на тиждень, почина-ючий ся з днем 9. грудня (децембра) с. р. Адвокати засудженого внесуть ти-ми днями апеляцію до вишого суду і будуть просити о визначенє нової роз-прави, бо після їх гадки Бекер є невин-ний, а теперішній засуд несправедли-вий, бо опертий на неправдивих зізна-нях фальшивих свідків. До часу порі-шення апеляції теперішній вирок нью-йорського суду є правосильний і через те Бекера відставлено до стейтового криміналу в Осесінг, т. зв. Сінг Сінг.

Дня 29. жовтня поробив важні зізна-ня перед прокуратором Вітманом вла-ститель „сірого” автомобілю Вілем Ша-піро. Він признав ся, що чотирох убій-ників Розенталя привіз у своїм автомо-білю на місце злочину (перед готель „Метрополь”), а по докананім морді від-віз їх назад у призначенє ними місце. Після зізнання Шапіро убійниками Ро-зенталя є напевно отсі чотири шубрав-ці: Гаррі Горовіч, Френк Чірофічі, Френк Міллер і Луїс Розенберг. Усі ті

„пташки” сидять вже від давня в мі-ській криміналі в Нью Йорку. Тепер розпочнеть ся проти них судова роз-права, котра мабуть закінчить ся тим самим, чим закінчила ся розправа Бе-кера. Від убійників Розенталя Шапіро чув, що вони наняті були до сего мерз-кого діла Бекером. Шапіро не призна-вав ся довгий час до того, що знав про злочин, бо бояв ся смерті з рук мсти-вих приятелів чотирох увязнених убій-ників. Тепер він зложив свої зізнання на просьбу своєї матери і свого адвоката.

Небавом розпочнеть ся також осібна судова розправа проти Давідсона, що убив недавно шулера Зеліга, одного з найважніших свідків прок. Вітмана в справі Розенталя-Бекер.

До речі згадаємо, що готель „Ме-трополь”, перед дверми якого скоїла ся знана трагедія, зібрав на днях замкне-ний, бо публіка від часу убійства Ро-зенталя прямо бойкотувала його.

Пострілив ся на сцені. В однім нью-йорським театрі пострілив ся нехотючи 33-літній актор Т. Мілс. Підчас одного драматичного моменту Мілс сів у ру-кою до кишені шараварів, щоб витя-нути револьвер, з якого мав нібито за-стрілити ся. Якимсь чином револьвер випав так в кишені і цілий набій (ро-зумієть ся сліпий) застряг в ділі необе-режного актора. Рана була невелика, але болуча, та ще до того почала силь-но кровавити. Мілс упав на підлогу, а режисер велів зараз спустити театраль-ну заслону. На салі-находило ся під той час 1400 осіб, які одначе захову-вали-ся доволі спокійно, аж доки не вийшов на сцену режисер, питаючи між присутніми за лікарем. Найшло ся за-раз кількох, що поспішили раненому акторови на поміч. Представленє того вечера перервано і публіка розійшла ся спокійно домів. Мілсови грозить за-троене крові, яке однак лікарі обіця-ють усунути.

Моряцька доля. Минулої п'ятниці вночі шаліла на Атлантийським океані, здвж морського прибережя Північної Каролайни, в околиці острова Гатте-рас, страшна буря, що наробила бага-то шкоди находячим ся на морю кораб-лям. Один ньюйорський трищогловий скунер „Джан Максвел” загнали вітри на підводні рафи (скали) в поблизу о-строва Нью Інлет і там сей корабель роз-бив ся. Капітан розбитого корабля і п'ять осіб з корабельної залогії потонули в морю, а виратувано (в суботу рано) тільки одного моряка.

Чудо новочасної хірургії. Один хі-рург в Балтімор перевів в міській шпі-талю цікаву операцію на 14-літнім хло-пцеві. Хлопець сей мав від уродження обі щокі з собою зрослі так, що роди-чі кормили його через 14 літ запомо-чию рурки. Доктор розтяв хлопчині щокі в тім місці, де вони повинні по-рушати ся, вложив на місце бракующих вязів штучні зав'язи, і упосліджений при-родою хлопець почав пораз перший в своїм житті рухати щокими та прийма-ти поживу без помочи рурки. Часопи-си не подають ніяких імен інтересова-них в тій справі осіб.

Посвяченє угольного каменя під будову української гімназії в Яворові відбуло ся в понеділок дня 14. м. м. при великій здвизі народа з міста і повіту та при співучасті процесій з усіх яво-рівських церков. Чинну посвяченє до-вершив в асистенції духовенства мі-сцевий парох о. Левицький. По скін-ченню церемонії посвяченє промовив до зібраних о. Левіцький і вказав на велике діло, яке довершено скупими засобами матеріальними, та - значив заслуги голови комітету гімназійного д-ра Романа Секели, котрого енергічно-му промови і трудам завдячити нале-жить, що справа будови власного дому для гімназії в так короткім часі здійсни-лась. Потім промовив голова комітету д-р Роман Секела, підчеркуючи вагу хвилі та її епохальне значінє для яво-рівського повіта. Бесідник вівзав пал-кими словами яворівську і цілу галиць-ко-українську суспільність до складан-ня жертв на здвигненє нового будинку. Від учительського збору промовив ди-ректор п. Іван Прийма. Свою промову закінчив він гарячим зазивом до моло-діжи, щоб доложила всіх сил на те, щоб жертви, складані суспільністю, видали як найкрасні плоди. Від мі-

щанства промовляв п. Микола Масюк, а від селян господар Теодор Кузич з Наконечного. На сьвято насіло много привітних телеграм і писем. В уголь-нім камені вмуровано фундаційну гра-моту. Грамоту сю підписали всі ви-значніші громадяни повіту, а при сій нагоді зібрано з добровільних жертв звиш 400 корон.

„Висша культура” Мазурів. В селі Прибишові коло Буківська в Санічині померла може місяць тому назад якась молода жінщина, котра — як в селі го-ворили — була очевидно опиріця, бо ходила по смерті і страшила свояків і знайомих. Серед темного і забобонного народу чутка про ту опиріцю виклика-ла такий переполох, що війт Пашке-вич не видів иншої ради як лише в „у-рядовій” дорозі заборонити опиріци по-являти ся на сїм сьвітї а до того ще й на потемки серед ночі. Отже взяв собі до помочи в своїм урядованю грабара, скликав радних і так всі разом пішли на кладовище, де казали грабареві від-копати трупа, а відтак насипати до рота і під пахи маку, щоб в той спосіб по-мерлу опиріцю задунити і не дати їй вставати з гробу. Про то урядованє вій-та і радних довідали ся власти і роз-почали знов проти них урядованє. Що вони їм насиплють, поки що не знати, але то річ певна, що розуму до темних голов не насиплють.

З празниина холмських обрусителів. На рождество пресєв. Богородиці при-падає храм (празник) холмської церк-кви. І ось на сегорічний храм зїхали ся до Холму оберпрокурор сьв. Синода Саблер, арх. Плятон, еп. Евлогій, гр. Бобринський, попечителі научних окру-гів, губернатори, ректор київського уні-верситету, комендант 14-го корпусу і 65-го полку піхоти та проца москов-ська знать (визначні чиновники). Підчас відправ виголошено принагідні пропо-віди та розкидувано між Холмщан агі-таційні брошури. Опісля відбуло ся в салі холмського братства сьвяточне за-сіданє, яке затягнуло ся майже до ве-чера. Після того відбула ся ха-патня. Перший промовляв еп. Ев-логій, ликуючи, що Холмська Русь прилучила ся до православ'я. Саблер за-кликав до економічної роботи, яка єди-но всніє зміцнити „руський” нарід в Холмщині. Американський архієпископ Плятон висказав ся в своїй промові, що на сїм храмі він почуває себе наче близько своєї пастви, бо і в Америці більша часть його пастви, — се добрий український нарід! Серед бесідників, що розбалакали ся над добром Холмщан, не забракло й відпоручника галицьких русофілів. Він дуже радів, що побачив „православну Русь в своїй вірі”. Кон-статував також, що не бачить тїх мо-сковських страхіть, про які йому гово-рили „даны Поляки і Нїмцы. Ко-нець своєї торжественної промови при-святив галицький чорносотенець У-країнцям, які є гіршими ворогами „ру-ських” від Поляків, Нїмців і Жи-дів. Українцям, члїтять — бачите — Жида і Нїмця, щоб вони розді-ляли „руський народ”. Поляки пустили брата на брата. Та най саджають нас по тюрмах за православну віру та за се, що ми звемо ся „русскими”, ми остане-мо „русскими” а тепер і цілі села пере-

ходять у нас на православ'є і чим біль-ше буде нас по австрійських тюрмах, тим більше буде твердіти наш дух і ро-сти наше тіло”. Коли австрійські ареш-ти так корисно впливають на твердне-нє „руського” духа, то чогож русофіли підняли такий крик на „гоненіє руских” та чом м. и. деп. Марков і Курилович повиходжували свої ноги по міністер-ських передпокоях, щоб визволити го-ловного мученика „руського” з Мар-ковець г. Бендасюка?...

На ювілейний дар для івана Фран-ка вплинуло на вкладову книжочку 2.800 тов. „Дністер” у Львові до 8 жовтня с. р. 1780 К. 65 сот.

Для скріплення православ'я. Сьвятій-ний синод у Петербурзі порішив при-вернути вікаріальне єпископство право-славне на Холмщині, яке скасовано пість років тому. Вікаріальне єпископ-ство буде приміщенє в Люблині.

Як відбувають ся відчити в Росії. З Москви доносять, що звісний посол Мі-люков мав там виголосити відчит про націоналізм. Поліція перервала йому відчит з самого початку і заборонила дальше читати, а організаторів сходни арештовано в адміністраційній дорозі за те, що виступили проти поліції.

Зі страху перед війною тікають з Ро-сії на австрійський терен цілі юрби вті-качів. Найбільше втікачів переступає границю коло Сокала та відти локаль-ною їде до Ярославля, щоб емігрувати в Америку. Також і в Австрії лучають ся проби увільнення від обов'язку ставати в боеві ряди. Ось так у Львові перестрі-лив собі ліву руку 21-літній муляр М. Шпіра, щоб не мусіти зголошувати ся до війська.

Пригода російського царя. Росій-ському цареві, що тепер перебуває в Спалі, приключила ся така подія: Цар у цивільнім одїню удав ся на прохід. Не-баром здибав ревірового 12-го цирку-ла, Сляєського, котрий стояв на постє-рунку. Ревіровий взяв царя за якогось цивільного, небезпечного чоловіка, то-му спитав строго: „Чего шляєш ся? А-кажі паспорт?” Цар, розумієть ся, пас-порту не мав. Справа вияснила ся не-баром, коли надійшли двірські уряд-ники.

Операція Марконія. Винахідник без-дротного телеграфу побив ся недавно — про що була вже згадка в нашій часо-писи — підчас автомобілевої катастро-фі та при тім незначно зранив собі око. Через кілька днів болі правого ока ста-ли так змагати ся, що показала ся ко-нечність операції, щоб і друге око не отемніло. Дня 17. м. м. довершив ви-лушення правого ока віденський окуліст проф. Фукс. Операція пішла гладко.

Смерть в огні. В неділю (3 с. м.) десьвіта згорів в Кенсінгтон (західна часть Лондону, Англія) величезний тор-говельний склеп (стор), власність 72-літнього Джана Буркера, котрий дістав від англійського правительства титул баронета за великодушність супроти своїх робітників. В огні згоріло 13 скле-пових дівчат. Тіла шести погибших по-слугачок найдено в руїнах спелілого будинку зараз в неділю рано, а за сі-мома прочими ще пошукують на зга-рищах.

ДІМ АГРОХОВСКИЙ СП БАНКОВИЙ

наслідник **Л. В. ШВЕНК** власитель

D261

ОЩАДНІСТЬ се підстава багатства. Не скуїсть веде до маєткy, а розумно складанє грошій в чеснім, поважнім банку, який дає гарантію і виплачує процент від вложених грошій.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ в порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 годни. Ви-міна грошій по найдешевшій курсі.

ШИФЕРТИ до і в Старого краю на всі найліпші і найпе-нішні корабельні ділі по компанійним цінам.

БАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА вилагодує всякі до-кументи австрійські, російські і німецькі, які по-тверджує консуль, так що суть важні в краю.

Навшня зложена в касі рядовій в сумі 100.000.00. Доларів

У власнім їмаху: 292-294 Bedford Ave. per Grand Str Brooklyn, NY, і 111-115 East 7th Street, New York, N.Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**

часопис для руського народа в Америці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить щотижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всегда з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Гроші треба посилати в режістрованим листі, або через експресовий або поштовий моні ордер. Моні ордер, то є грошовий переказ, котрий дистанте від почтара або агента на експресовім офісі, пішлить на нашу адресу, бо без того ми не годні грошій дістати.

— За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакція не відповідає.

Чи не час?

Здаєсь, стоїмо перед великими подіями. Європейські телеграми приносять раз у раз вісті, що Росія мобілізує ся проти Австрії, Австрія є готова до війни з Росією вже від часів анексії Босни та Герцоговини в 1909 р., а Німеччина, найважливіша союзниця Австрії є вже на пів змобілізована. І цікава річ: війна веде ся повним темпом на Балкані, а між тим небезпека грозить Європі не на півдні, а на півночі. Зі згаданих вістей можна би судити, що тут розходить ся Австрія і Росія не так о якусь часть Балкану, як властиво о домінуюче становище між всім балканськими державами.

Рівночасно з воєнними приготуваннями ми бачимо ще інші події: візиту французького міністра закордонних справ в Петербурзі, з'їзд німецького цісаря з російським царем на Балтійським морю, подорож німецького цісаря до Швайцарії, візиту австрійського міністра закордонних справ гр. Берхтольда в Румунії, візиту російського міністра Сазанова в Лондоні, та заповіджену подорож гр. Берхтольда до Італії. Сі всі подорожі стоять відірвані від себе, а прецінь тут і там чуємо все про одну і ту саму небезпеку на сході Європи. Пригляньмо ся ще ближше тим всім поїздкам і позбеймо лише відірвані голоси преси, то ми переконаємо ся, що тут розходить ся о нас, о українську справу. Між російським царем а німецьким цісаром мала прийти на дивний порядок виміна гадок що до України, а те саме довідуємо ся і з голосів преси про побут Сазанова в Лондоні.

В звязи з тою політичною акцією пригляньмо ся також на останні події в Галичині: Росія удержує там цілу ватагу добре платних піонів, яких австрійська поліція арештує майже щодня, золотий рубель прямо заливає всі москвофілські села, православні — ко-

трого ціль зовсім не релігійна, а чисто політична — цареславна — форсуєть ся всіми можливими способами, в Почаєві відбуваєть ся з'їзд всіх „істинно руських“ менерів в справі „подъяремной Руси“, а на той з'їзд кличуть аж американського православного митрополита Платона з Нью Йорку; Австрія відіюває на єю акцію Росії обіцянкою на український університет, цісар пише „вселаскавійше“ (!) письмо до українського парламентарного Союзу, — а недавно приєлав навіть телеграму „українському народові“ на коломийську виставу.

Се самі факти, що випадають в очі як мож найяскравіше. І не треба тут великих політиків, щоб зрозуміти, що вся та акція — се перші проблески бурі, котра кожної хвили може розпалитись за нас. Значить, ми стоїмо в передодні далекосяглих фактів, які можуть мати вплив на долю нашого народу на цілі століття. Говорять, сварять ся, готують ся до війни за нас, не питаючи про нашу гадку, ані не числячи ся з нами.

Ми одначе спитаймо самі себе: чи не час нам подумати про витворене такої сили, щоб чужі не торгували нашою скірою без нашої і проти нашої волі? Чи ми, американські Русини, не можемо також хоч в частині причинити ся до витворення сили в нашій народі? Чи ми все мусимо з'уживати всю нашу енергію на братовбійчу борбу між ріжними партіями, ба навіть затроюємо ізза чисто приватних справ ціле наше публічне житє! А прецінь сї обяви бурі на небосклоні повинні застановити нас приготувити ся на всяку евенуальність! Можливо, що підчас бурі ми щось зискаємо; коли би одначе було противно, коли би нас закріпощено і придушено ще гірше, як тепер, то питаємо ся, чи ми приготувані дати поміч Вітчизні? — Ні, і ще раз ні! Ми навіть про се не думаємо, бо ми занадто заняті особистими справами і безпощадним нищенням себе взаємно. А прецінь, коли би ми з'ужиткували всю ту витрачену енергію на т в о р ч у п р а ц ю, на з'організоване всієї американської Русі, на витворене інституцій — чи не могли би прийти справді з дійсною допомогою цілому нашому народові, а не лише жебрачою підмогою „Рідній Школі“?

Поставмо собі — кождий і кожда окремо — сї питання, розважмо їх зріло тай скажимо: справді час подумати про велике діло, про готовість на всі евенуальності! Поки ще час, нехай „Просьвітна Комісія“ провадить нас до праці.

Від „Просьвітної Комісії Р. Н. Союзу“.

„Для песиміста — каже американський філософ Герберт Кауфман — є лише одно місце, а то простора світла кімната в найближшій домі для божевільних“.

Того аксіому, тої засади буде держатись і наша „Просьвітна Комісія“. Нема такого чоловіка, нема таких перепон, котрі нас здержалиб на тій дорозі, яку ми собі раз витичили!

Ми стаємо до праці повні одушевлення, повні сил і віри, що розпочате діло доведем до світлого кінця без огляду на всі можливі обставини і перепони.

Програма, яку ми помістили в 43 ім числі „Свободи“, се тільки дорожесказ, сухі таблички на дорозі, котрою „Просьвітна Комісія“ думає ступати.

Щоб український нарід міг нас зрозуміти і підперти, ми мусимо поступовно розвивати нашу програму, точка за точкою, не держачись однак стисло означеного в тій програмі порядку.

Неодно вже починало ся у нас на сім полі, але усе те була праця доривочна, не зорганізована, не систематична. До сего часу на тім полі не зроблено нічого, не скінчено жадного зачатого діла! — Чому? — Бо ми привезли з краю батьківський „кожух“, котрим є дух сумніву, дух зневіри. Єщесьмо і не розпочали

на добре праці, а вже часто-густо самі ся працю так скритикували, так собі її згадили, що кінці, повні зневіри і відрази, покидалисьмо тоє, до чого нелаявно з таким запалом і одушевленням бралисьмо ся. Ми поховали ту дитину самі, заки вона єще добре і на світ не народилась.

Згаданий вже на початку Герберт Кауфман каже: „До великого діла не так гроша потреба, як твердої віри і незломної волі“. А у нас є одно і друге!

Хто задумує ставити будівлю, наперед обраховує свій мастрковий стан, відтак годить майстрів, а кінці громадить матеріал. Сего способу і ми держимось. Програму поставилисьмо, стан мастрковий обрахували, а тепер шукаємо майстрів. Кождий знає, що дуб, хотьби як сильний, о однім коріні не буде рости; він потребує до помочи багато малих і малесеньких корінців. Так і з нашою справою. Один чоловік, ані кількох людей тут не в силі доконати великого діла. Нам потреба помочи. Тому принята буде нами з вдячністю найменша поміч, звідки би вона не була. Одна річ є виключена в нашій програмі, а то справа релігійна. Кожда просьвітна організація, если вона хоче обняти весь загаль народ, мусить стояти понад партіями, чи то суспільно-політичними, чи релігійними; тої безпартійної засади буде держатись і „Просьвітна Комісія Р. Н. Союзу“. Дятого всі люди, без згляду на їх релігійні або політичні переконання, можуть відносити ся до нас з повним довірем.

Отсим відзиваємось до всієї інтелігенції так духовної як і світської з горьким покликком до співробітництва. Просимо кожного інтелігентного мужчину і кожду інтелігентну жєницю, аби були ласкаві подати нам свої і своїх знакомих адреси, так тут в Злучених Державах, як також в Канаді і Бразилії. Притім просимо тих, котрі булиб охочі приступити до спільної праці з нами, щоб се у своїм до нас письмі вазначили.

Сей зазав має подвійну ціль: перше, щоб зібрати статистичні дані про всіх інтелігентних Русинів, а по друге, щоб ми могли помочи потребуючим в дальшій напрямі на полі їх образования.

Задля тих причин ми просилиб крім докладної адреси подати рід теперішнього заняття, які школи хто кінчив, тут чи де, і т. д. По одержанню адрес ми згодом розішлемо всім зголосившим ся відповідні формуляри до виповнення. Дальше в сей спосіб ми зможемо вийти в контакт з такими людьми, котрі хотілиб систематично над народом і над собою працювати, бо нашою задачею буде подати кождій інтелігентній особі спромогу до дальшого образования.

Хто подасть нам свою адресу, той буде діставати час від часу від нашої Комісії короткий огляд найновішої всеєвітної літератури з критичними замітками і коротким змістом — на се, щоб кожда інтелігентна одиниця, на сій півкулі замешкала, була все поінформована про найновіші здобутки на полі всеєвітної літератури, і щоб через те наша інтелігенція могла поступати на рівні з духом часу і з вимогами ХХ. століття.

Др. В. Й. Сіменювич, предс.
Е Струтинська, секр.**АМЕРИКАНСЬКИМ РУСИНАМ**
від Краєвого Шкільного Союзу у Львові сердечний привіт і горяча подяка!

Під теперішню пору, в рокову для нас хвили, коли ми, галицькі Русини,

ни зводимо тут в старім краю переважну боротьбу за права рідної школи, за те, що становить житє-бутє народу кожного вільного — Ваш щедрий дар на цілі нашого приватного шкільництва кріпить нас і підбадьорує у дальших наших змаганнях, додає нам сил іти вперед, вливає в нас віру, що прадідівська наша земля остане руською по віки, що руська дитина не позабуде рідної мови, яку хочуть їй видерти ворожі чужинці учителі, що рідна наша школа від народної аж ген до найвищої святині науки до університету збереже руський нарід від загибелі, над якою невпинно працюють наші вороги.

Нас тут в Галичині усього чотири мільйони, але на нас спочав весь тягар національної боротьби за цілу соборну Русь-Україну — і за ту велику мовчану закордонну і за ту малу закарпатську, винародовлювану Мадярами. І ми готові до роботи і до борби — і робота в нас кипить уже на всіх полях національного нашого житя, найбільше послідніми часами на полі шкільництва. Ми вже порозуміли вповні вагу рідної школи і всі змагання наші звернули в тому напрямі. Але ту рідну школу приходить ся нам самим будувати, бо ні край, ні держава не дають нам того, що належить ся нам з права, яко горожанам Русинам, що поносять на рівні з другими усі тягарі грошеві, проливають в потребі свою кров за цілість монархії. І так ми полишені на власні сили, на власну ініціативу, на власні саможертви. І люди навчили ся вже в нас жертвувати — від тих засібніших, ліпше ситуованих аж до найбільшого мущика-халупника пливуть лепти на Рідну Школу скрізь, усюди, при кождій нагоді. Завдяки сим лептам, в нас сьогодні всім приватних руських гімназій, чотири учительські семінарії, десять народних своїх шкіл, школа торговельна і госнодарська, дівоча 5-класова школа виділова у Львові, кількавайцять курсів в краю, підготовляючих до шкіл середних, курси для неграмотних, курси висшої освіти для селян. Кілька тисяч дівчорі нашой побирає науку в тих школах, звиш сотка своїх учителів і учительок виховує в них нашу молодіж на свідомих горожан рідної землі.

Але всі ті жертви патріотичних одиниць і широких мас, весь горячий запал усього руського народу до ідеї рідної школи не в силі зрівноважити тих великанських вкладів гроша, яких вимагає удержанє наших приватних шкіл, які вже є і які з кождим роком зростають і рости будуть. Нині удержанє існуючих вже шкіл коштує річно пів мільйона корон, а найвисша квота, яку дорогою жертв можемо зібрати на рік, не перевищує суми 100.000 корон!

І ми з острахом глядимо не раз в будучність вже найближшу і питаємо: Що буде завтра? Що буде, коли одної днини рокова яка подія підкопає послідню фінансову спроможність нашого небогатого народу і ми опинимо ся без гроша? А наші рідні школи прийдець заперти на довго... може на все — ті школи, які будували ми своєю кровю і потом, леліали найкращими мріями душі, руської душі...

Та ось у таких хвилях зневіри з далекої країни ізза синього моря-океану летить до нас від наших братів американських сердечне слово і богата жертва на рідні школи в Галичині. І в нас неначе новий дух вступив. Ми почули, що за нами, за нашими змаганнями і боротьбою стоїть вірна грудь і щедра рука американської Русі, що вона, хоч відірвана від матерньої землі, не забуває про неї і її потреби, що вона серцем чутким-горячим за одно з нами по вік і на все.

І за сю жертву щедру і за той палкий відклик на наші народні потреби, на наші рани і голод духовий, горяча подяка хай буде всім жертводавцям, а пам'ять їх от рода в род.

Під вражінням сердечної злуки з далекою заморською Русею ми зі своєї сторони бажалиб сю злуку ще більше затіснити, укріпити — ми бажалиб, щоби і наші галицькі Русини стали колись в пригоді американським братам, допомогли їм на нових оселях добувати кращого життя. І в тій думці Краєвий Шкільний Союз заводить в сім році в своїй приватній учительській мужеській семінарії у Львові науку англійської мови — може котрий з тих наших будучих учителів народа схоче працювати серед американських Русинів, для їх дітей, для їхньої будуччини. Ми не знаємо Ваших потреб так добре, як би знати повинні, тим то з радістю повитаємо кожний Ваш поклик до нас у всіх справах народних, просвітних, економічних і старати ся мем по змозі їх полегшити.

У нас своє горе, у Вас свої завдання і цілі, але ми і Ви діти одної нееньки Руси, так любов до Неї, труд задля Неї хай злучить нас по сей і той бік океану в одну сімю велику, а тоді сміло підемо вперед, байду ж на колоди і затії ворожі, щоби дійти до мети, прискорити день народного нашого відродження.

За Краєвий Шкільний Союз „Рідна Школа“ у Львові:

Ів. Кивелюк, о. Омелян Ваньо, Л. Сальо, В. Білецький, Ів. Брик, о. д-р Яремко, Ів. Джиджора, д-р Ів. Раковський, Конст. Малицька, о. Ал. Стефанович, о. Дам'ян Лопатинський.

Балканська війна.

Дні турецької держави в Європі почислені. Чотирьох союзні краї балканські: Болгарія, Сербія, Греція і Чорногора б'ють Турків на цілій лінії і гонять їх там, звідки вони перед віками прийшли, т. є. до Азії.

Перші воєнні кроки з Туреччиною розпочала — як відомо — маленька Чорногора. За нею пішли небагато три інші союзниці, і нині на балканським півострові тече кров цілими струями. На перше місце в тім страшнім кровопроливні вибили ся хоробрі Болгари. Вони зібрали в протязі кільканих років усе свою воєнну силу і рушили прямо на укріплене турецьке місто Адріанополь. Тут очікувала на них велика армія Туреччини. Дня 30. жовтня розпочала ся між обома ворожими військами завзята битва, що тривала через цілі чотири дні: середу, четвер, п'ятницю і суботу. Турки бороли ся із своїм середньовічним фанатизмом, але таки не устояли ся перед славянським племенем. Адріанополь дістав ся в руки Болгарів, а турецьке військо почало на стрімголов утікати в сторону своєї столиці, Стамбулу (Царгороду). В тій величезній битві було по обох воюючих сторонах 500.000 (пів мільона!) людей. На побозвищі лишило ся 75.000 убитих або ранених. Болгари взяли 40.000 турецьких вояків в полон. До

Царгороду прибуло в середу і четвер 15.000 ранених Турків. Взагалі, турецька армія потерпіла під Адріанополем страшний погром, по котрім почала швидко цофати ся до zagrożеної столиці. За уступаючою армією пустили ся на здогін жваві Болгари і нанесли їй нові колосальні втрати біля місцевості Люле Бурґас. В руки побідників дістали ся цілі турецькі магазини з провіантом і амуніцією, а крім того Болгари забрали Туркам 75 процент з їх гармат. Недобитки турецької армії задержали ся тепер під Царгородом і лагодять ся до оборони одної з царгородських кріпостей, Чателі. Болгари суть вже також під тою кріпостию і там формують нову боеву лінію, щоб тим разом задати зненавидженим бісурманам послідний удар.

Турецьке правительство (отоманська Порта) благає тепер великі європейські держави о інтервенцію, о виведення якого-такого мира з союзними балканськими країнами, але мабуть даремні його заходи... Європейські держави боять ся брати на себе всяку відповідальність за турецькі жорстокості супроти підданого Туреччині християнського населення і здобули ся тільки на вислані до Царгороду кількох воєнних кораблів в цілі охорони християнських мешканців того міста перед есентуальною масакрою з боку фанатичних мусулманів.

Коли Болгари поразять ся з Турками вже перед самою брамою їх столиці, то Сербі побивають тимчасом відділи турецького війська біля міста Ускуп. Те саме роблять Греки коло портового міста Солуня, а Чорногорці в околиці міста Скутарі.

До нинішнього дня (4. жовтня) страсти балканської війни (в убитих і ранених) суть слідуєчі: У битві під Кірк-Кілісег і під Адріанополем — 25.000 Турків і 7.000 Болгарів. Під Люле Бурґас і під час відвороту турецької армії — 40.000 Турків і 25.000 Болгарів. Під Кумановою — 7.000 Турків і 5.000 Сербів. Довкола міста Скутарі — 3.000 Турків і 6.000 Чорногорців. У помешних битвах — 5.000 Турків і 3.000 Сербів. У битвах з Греками — 2.000 Турків і около 2.000 Греків. Загальне число убитих і ранених — 150.000.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНОЇ ШКОЛИ“ В НОРТГЕМПТОН, ПА.

На весілю у п. Павла Ленчука на зазив Івана Стецьова зложили слідуєчі добродії: Роман Турин 1 дол.; по 50 цт.: І. Стеців, П. Ленчук і Мих. Ковалишин. Решта дрібними датками \$1.85 — Разом \$4.35

Оголошено в 44. ч. „Свободи“ 3.00

Загальна сума \$7.35

Всякі жертви на „Рідну Школу“ просять ся складати лично у моїм домі, або моней-ордером на адресу:

Rev. E. M. Baransky,
Box 2. Northampton, Pa.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Руське Тов. „Тисьменця“, від. 114 Р. Н. С. в Нью Йорку, подає до загального відомо, що п. Михайло Угорчак, горожанин міста Тисьменця в Галичині, зістав від дня 1. жовтня с. р. почетним членом нашого Товариства, за його заслуги для сего-ж Товариства в році 1908. На сім місці складаємо нашому почетному членови, п. М. Угорчакові сердечну подяку за його щирі народну працю.

За Уряд Тов. „Тисьменця“:

А. Ленський, предс.,

К. Подлуский, кас.,

А. Зубрицький, секр. фінанс.

ПІТСБУРГ, ПА. Річний мітинг тов. „Зап. Січ“, від. 171, відбудеть ся дня 10. новембра 1912 р. в гали чит. „Прогресивіст“ під ч. 535 Карсон ул. Савт Сайд. Невиявивши ся член заплатить \$1.00, а урядник \$2.00 кари. — Бувші секретарі товариства звольняють виплатити свої довги, бо інакше будемо припозволені їх імена публично оголосити. — За Уряд: Ол. Бучак, писар.

Дрібні оголошення.

ІВАНІЦЬКИЙ, походивши з Галичини, а перебуваючий тепер в Америці, найподасть мені ласкаво свою адресу. Ходить о його добру справу. — о. В. Мереньків, 49 Farbridge St., Rochester, N. Y.

Старша жінщина, котра надає ся до заряду дому (house keeping) будьто у сьвіцких, будьто у безженного чи вдівця сьвященника, шукає посади. Голоситись до: Jos. Yalczko, Box 156, Ramey, Pa.

АНАСТАЗІЯ ПЕЛЕХ нехай подасть свою адресу або зголосить ся особисто по два листи з краю, які знаходять ся у її приятельок. Адреса: Slavonic Immigrant Society, 436 W. 23rd St., New York, N. Y.

Глядає свого мужа, ПЕТРА СЕМЕ-НЮКА, його жена Катерина, з дому Турецька. Хто би о ній знав, або він сам, нехай буде ласкаво зголосити ся на адресу: 347 Poond St., Woonsocket, R. I.

Де є СТЕФАН БОДНАР з Борщова, Галичина? Глядає за ним його сестра Катерина Жерик, яку покинув її муж і яка прийшла з Bellefonte, Pa. до Нью Йорку шукати за своїм братом. З маленькою 2-літньою дитиною знайшла Катерина тимчасовий приют в „Slavonic Immigrant Society“, 436 W. 23rd St., New York, N. Y. і шукає за роботою, але хоче конечно відшукати свого брата, котрий від кількох літ проживав зі своєю родиною в Нью Йорку.

Іспитований дяк, котрий знає чити і провадити нотний сьвів і парохіяльну школу і знає уряджувати аматорські представлення і сам характеризує. Може виказатись самими похвальними сьвідченнями. Котра парохія бажає мати такого дякоучителя, найласкаво зголо-ить ся до: John Salash, 523 Burnett St., Youngstown, Ohio.

Хто знає, де перебуває Василь Басараб, літ 26, родом з Лютовиск, пов. Ліско, середнього росту, чорне волосся. Лишив мене перед двома тижнями з маленькою дитиною без цента. Хто знав би місце його побуту, найласкаво дасть мені знати: Еліза Басараб, 59 Amber Lane, Wilkes Barre, Pa.

Потрібно 150 людей до легкої роботи при копанню. Платня 19 і пів цента на годину. Пять минут дороги від стації Delaware Lackawanna & Western залізниця. — Louis Nucci, Mt. Arlington, N. J.

РУСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

доставляє роботи звичайним робітникам в місці і в околиці. Також люди фамілійні і самотні дівчата дістануть роботу в фабриці, близько Нью Йорку. Вільна їзда. Голосити ся: Rykszynski, 435 E. 9th St., New York, N. Y.

САЛУН НА ПРОДАЖ

положений серед Русинів і Поляків. Добрий бізнес для нашого чоловіка. Голоситись до:

A. Kashmer,

114 Morris St., Jersey City, N. J.

ЗАПРОШЕННЯ НА ПАРОХІАЛЬНИЙ МІТИНГ.

Гр. кат. парохія сьв. Володимира в Едвардсвіл, Па. буде мати дня 24. новембра с. р. о годині 3-тій пополудні загальний і дуже важний мітинг, на котрім кожний парохіяннин, що має виплачену свою колекту, повинен безусловно явити ся. Не сміє бракувати на тім мітингу нікого! Братя зі Своєрс і Лузерне повинні явити ся до одного, бо буде велике переслухання і дуже важні справи. Хто не прийде на сей загальний парохіальний мітинг, той не варта звати ся парохіяннином. Тож просить ся всіх Братів і Сестер в Едвардсвіл, Своєрс і Лузерне невідмінно на сей мітинг прийти і порадити ся про всі важні справи. Всіх Братів і Сестер запрошує: Комітет церкви сьв. Володимира Великого в Едвардсвіл, Па.

Картерет, И. Дж.

В суботу, дня 9 падолиста 1912 р.

в честь празника церкви сьв. Вм. Димитрія уряджує Кружок Аматорський

Вечер Декламаторський

почім наступить представлення „НАТАЛКА ПОЛТАВКА“

комедіо-опера в двох діях.

ПРОГРАМА:

- I) 4 декламації діточі:
 - а) Віра в Бога — Катерина Бохонок.
 - б) Треба вчитись, як жити — Йосиф Харко.
 - в) Учись ся свого — Каролина Маланчук.
 - г) Думки — Роман Ковальський
- II) Хор дітей (Боже великий єдиний) в живім образі.
- III) Декламація: На сьлоамським Овері — п. Йосиф Вадяк.
- IV) Наталка Полтавка.

ОСОБИ:

Наталка, українська дівчина — п-ні Анна Угрин/Горина Терпиля, її мати — п-ні Марія Максимович Петро, любовник Наталки — п. Йосиф Вадяк Микола, дальший свек Терпиля — п. М. Машини Тетерваковський, воячий, жених Наталки — п. Михайл Іванцов

Макогоненко, сільський виборний — п. Л. Угрин.

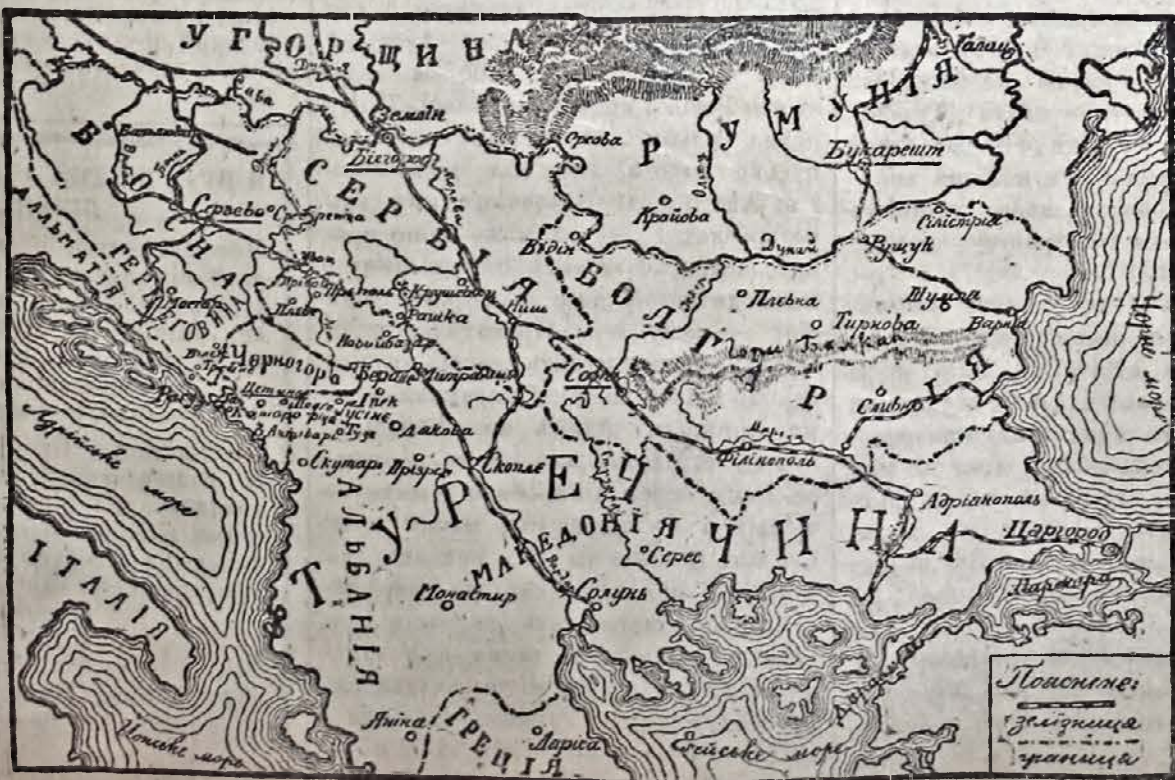
Режисер і управитель хору п. Лавр. Угрин.

Початок точно о годині 7.30 вечером — в гали Кіша.

Всугуп на галю - - - 25 цнт.

Запрашає

Комітет.

Мапа балканських країв.

D262

Гидропатичний Інститут
лікаря Фелінса Номари, N.D.
Лічить всякі мужеські і жіночі слабости способом гидропатичним, як: масованем і всілякими купелями так паровими як і електричними.
Поради уділюєсь даром.
Адреса:
322 CONGRESS ST. COR. WEBSTER AVE.,
JERSEY CITY, N. J.
Год. урядові від 8 ої рано до 9-ої веч.
Tel. 4145M., J. C.

До збруї!

Картини з турецької і болгарської мобілізації.

Віденська часопись „Neue Freie Presse“ подає від наочного свідка цікаві подробиці з приготувань до війни в Туреччині і в Болгарії. Ось що говорить сей свідок:

Дня 4-го жовтня. Адринополь, велика турецька твердиня, коло котрої розіграє ся мабуть головна битва між Турками а Болгарами. На улицах міста людаї дещо більше ніж звичайно; в каварнях і рестаураціях дебатують живо, але якогось воєнного стану годі заважати. Представляю ся одному офіцерові і між нами починає ся оживлена бесіда.

„Коби вже раз розпочала ся тота війна — говорить старий, сідоволосий майор, — бо теперішній стан для нас не до витримання. Все стріляй і мордуй своїх власних братів (в Туреччині панували до тепер кроваві заворушення між прихильниками конституції і деспотизму), коли тут під носом є далеко красша ціль — се щось страшного! За одним разом наше правительство мало би в краю спокій, а вся ненависть забула би ся“.

„Чи мобілізуєте ся?“ — питаю.

„Ні, ми лиш стягаємо деякі відділи на маневри!“

„Но, а ті тисячі резервістів, що ідуть улицями?“

„Се лиш маневри, лиш маневри“.

Старий майор опутив нас, а я попросив молодших офіцерів, щоби по зволіли мені піти до касарень оглянути сьвіже військо. Один з офіцерів підняв ся бути моїм провідником і ми удали ся до Карагач на залізничний дворець. Як раз заїхав поїзд з резервістами. На перон не пускають нікого; двох офіцерів і 30 підфіцерів ждуть на прибутих. Поїзд привіз яких 1500 резервістів; кождий має маленький клуночок на плечах, всі мушкетери здорові, в віці від 20—30 літ. Уставлено їх в два відділи і відослано до 9. і 3. форту. До форту No. 9., яко близько нам, ідемо оба з офіцером. А за нами ряд людей, всі ідуть мовчки, без пісень, без криків, поважно.

В касарні лежать рядами для кождого резервіста цілковите уоруження: уніформ, торністра з поживою, гвер з багнетом і патрони.

По двох годинах від часу прибуття поїзду стоять вже всі в повнім уоруженні і вправляють ся на подвір'ю. Дійсно гарний образ військової скорості і порядку.

В Адринополі до 29-го вересня було вже близько 130.000 війська. Форти суть заосмотрені в відповідні гармати, а підземна залізниця, яка лущить всі форти, вже майже на укінченню; маленькі інджаї (локомотиви) працюють без перестанку та розвозять по фортах амуніцію. Тягарові автомобілі день і ніч в руху: везуть то патрони, то хліб і розвозять те все по фортах. Одним словом, поза містом кипить горячкова робота, підчас коли в самім місті жите йде своїм звичайним ходом.

В понеділок рано опутив я Адринополь — Туреччину — і перейшов болгарську границю. В Германлі розповідають, що передвчера прийшов вже сюди з Софії (столиця Болгарії) один полк (регімент) кавалерії, але з людей ніхто не вірить, аби прийшло до війни.

Звідси іду 30 км. дальше до Гасково. По правій стороні моєї дороги розтягає ся горбовага околиця, на схід і полудне урожайна рівнина над рікою Маріца.

Приїжджаю до Гасково о 6. год. вечером і застаю цілковиту тишину. Нараз привгання якийсь чоловік з папером в руках, щось кричить, люди вибігають з сусідних домів і вмиють ціла площа заріла ся людьми. Чути лиш голос: „На розказ царя загальне ополчене, мобілізація!“ Зі всіх грудий крик одушевлення, обнимають ся, сьпівають, радости їх нема кінця. З кождою дальшою хвилею збирає ся людей щораз більше, аж тут праганняють на конях жандарми і приказують розходити ся домів та збирати ся, бо всі мають бути готові до походу. Мовчки розходять ся і роздумують, що ту радість треба буде житем переплатити.

О 1-ій год. вночі приїжджаю до Філіппополю. На улицах не видати нікого. Рівночасно з оголошенем мобілізації оголошено в цілій Болгарії і воєнний стан: по 10 год. вечером ніхто не сміє показати ся на улици.

Раненько о 5. год. перетягає вже улицями міста військо. Резервістів приходять сотки, тисячі, десятки тисяч. Склепи всі позамикані, бо так властитель як і його помічник — всі покликані на війну. Площа перед залізничним дворцем аж чорніє від людей. Резервісти поприходили з жінками і дітьми; діти веселі, а жінки з блідими, заплаканими лицами.

Перетискаю ся поміж людей і вкоджую на перон. Стоять три поїзди переповнені резервістами. В вагонах стоять, дусять ся мов селідці, сотками лежать на дахах. Без перестанку сьпівають і кричать: гурра! — здає ся, найщасливіші люди на сьвіті.

Від 9-ої год. до 1-ої ані один поїзд не опутив Філіппополю. Люди чекають терпеливо на спеці, без поживи і без води. 18-літні хлопці і сивоволосі старика — всі помішані, всіх їх злучив один поклик: на війну! на війну!

Вкінці о 1-ій год. з полудня переїжджає парадний поїзд, що лущить Царгород Константинополь з Віднем. Сиджу в ідальнім возі і бачу, як втискають ся до середини резервісти то дверми то вікнами. Напхало ся стільки люда, що як би кинув ігу, то вона не впала би на землю. Зразу чують ся в краснім вагоні ніби не свої, але за хвилю затягнули вже свої народні пісні. Один з присутних питає мене ломаною німеччиною, що я за один. Відповідаю: з Австрії. Він сейчас засипує мене питаннями: як буде Австрія захищати ся на випадок війни, чи буде міпати ся в балканську заверуху чи ні, та яке поняття мають Австрійці про Болгар. Я ще не вєспів відповісти на ті питання, а там вже починає якийсь промовець палку патріотичну бесіду: „Ані одної стопи македонської землі не хочемо, але Турок мусить звідтам забрати ся! Серб з нами і Грек і Чорногорець, а хто проти нас? Румуна не боїмо ся, а Турка?... На саме слово „Турок“ всі починають сьміяти ся, всі певні побіди і так веселі, як коли би вибирали ся на облогу якого утішного арештанта, а не на страшну, кроваву війну!

На кождій стації стоять поїзди, всі переповнені резервістами. Всюди здовж дороги стрічають наш поїзд окликаючи: гурра! Подальше від мушин стоять сотками жінчини і плачуть.

З мого вагона почав один до них бесіду: „Гей, невісти! перестаньте заводити! Тіште ся! Та ж ми йдемо побіджати! Цілий сьвіт погім скаже: Болгари найхоробріший нарід на сьвіті!“

Один гімназіальний професор з Іхтіман вєів до мого вагона. Він учив ся в Відні і говорить дуже добре по німецьки. На пероні стоїть його жена і трое дітей — всі плачуть.

Звинним рухом відвернув ся професор від жени і дітей. Пятаю його, чи хто заїме ся його родиною? „Правительство дало мені мою платню по нинішній день і се я лишив своїй жені“, — відповів. „А від нині вже не дістану нич. Если в дома не будуть мали що їсти, будуть мусіти голодувати. Та тепер нам все одно! Кождий повинен думати про свій край, а не про жену і діти!“

Опісля довідав ся я, що правительство дійсно виплатило всім державним урядникам лиш по день покликаня, а їх родини забезпечило так, що на кожду голову даєть денно пів кілограма хліба.

На стації Татар Базарчик приходять люди і домагають ся хліба. Всі пекарні позамикані, бо робітники покликані до війська, а населене голодує.

По всіх стаціях аж до столичного міста Софії той сам образ: Поїзди переповнені, а еще сотки резервістів чекають, бо не могли помістити ся. Оподалік стоять заплакані жени і діти.

В Костенец-Баня стрічаємо вперше правильне військо: се кавалерія їде на границю. Всі в нових мундурах, а коні красні як слимаки. Радість, з якою витає їх населене, годі описати. Люди тиснуть ся до них, вигають ся, подають їм цигара.

Мій поїзд мчить до Софії. Хоч вже і ніч, а селяни зпримежних сіл виходили і стоять здовж шляху, та вигають окликаючи радости наближаючий ся поїзд.

В моїм возі стало трохи спокійніше. Люди струджені та знеможені спочивають, де хто може. Одні оперли ся о стіл, другі куняють на столі, а ще інші під столом — кожде місце заняте. Нараз встає один вояк і починає промовляти. Зразу поволи, а там запалює ся чим раз більше... Всі слухають палкої бесіди з великою увагою і напруженем. Втім повстає сцена не до описання: бесідник виниляє червону хоругву з написом: „Смерть або Свобода!“ довкола голови болгарського льва з короною. Він цілує хоругву сам, подає її другому, той третьому — всі тиснуть ся до неї. Кождий цілує, підносить праву руку до гори і торжественно говорить: присягаю! Тим разом не чути ні сьпіву, ні крику. Кілька хвиль стоять мовчки, опісля подають собі руки. Гарна лицарська присяга!

Під ту хвилю входить болгарський кореспондент і я його питаю: „Чи ви певні побіди?“ — „О! так!“ відповідає. — „А на случай, як ви побідите Турка, чи задоволите ся тим, що Македонія отримає самоуправу?“ — „Ні! Если ми побємо Турка, то заберемо цілу Македонію — не сьмійте ся — і Сальонікі заберемо, і хто нас звідтам вижене? Може Австрія? Вона не поважить ся, бо за нами стоїть Росія і криє наші плечі. Тепер перед Сальоніками кружить вже французька флота, аби нам помочи — і ні Австрія ні Німеччина нич нам не зроблять!“ — „А може ваше правительство не згодить ся на війну і залагодить той спір в мирний спосіб?“ — кажу. — „Правительство?... Правительство мусить тепер робити те, що нарід хоче! Покликали нас, ми прийшли! Даюгь нам карабіни, будемо стріляти! Але ми не вернемо ся домів, щоби не зробити ужитку з оружя і не перевести нашої волі! Гляньте-но лиш на тих молодців: чи думаєте, що вони схотять вертати домів, не пімстившись на своїм гнобителю, котрий нас тисне вже кількасот літ? З них би жени сьміяли ся, що втікли перед Турком. Ні, пане, до сего не прийде! Я сам, хоч належу до правительственной партії, під-

няв би перший оружје проти правительства, если би воно хотіло нанести нам таку ганьбу!“

О півночі приїхали ми до Софії.

З німецького переклав
о. Д. Хомяк.

Допись.

3 Cohoes, N. Y.

I. З нагоди вінчання п. Гавриїла Слободзяна при весільній забаві зложили лепти на „Рідну Школу“ на мої руки слідує Доброді: Гавриїл Слободзян 2 дол.; по 1.00 дол.: о. Алексей Пеленський, Гриць Дженджуристий, Петро Ракочий, Роман Слободзян, Николай Ониськів, Стефан Дженджуристий, Іван Бойко, Марія Вакіряк, Николай Базар і Іван Недільський; по 50 центів: Стах Шіляр, Стефан Ягелло, Федько Недільський, Данило Зальопаний, Гриць Недільський, Петро Дембіцький і Іван Базар; по 25 цнт.: Яким Дженджуристий, Григорій Базар і Іван Барна; Текля Бабяк 20 цнт.

Крім того наспіли на згадане весілля желаня в честь П-ва Молодих з інших плейзів з всілякого рода поздоровленнями і поцілуями по сто тисяч разів. Однак про справу народну ані ду-ду!... За то миле вражінє на всіх весільних гостей зробив несподіваний лист від о. Е. М. Баранського, в котрім крім короткого поздоровлення найшов ся і чек на 2.00 дол. на „Рідну Школу“. Разом зібрано отже квоту \$18.45.

Честь і слава пп. Гаврилові Слободзянови і Іванові Недільському, котрі теплими словами загірили своїх гостей до так взнеслого діла. Честь і слава гостям, котрі зрозуміли річ і жертвували радо свої тяжко запрацьовані центи на некучу народну потребу. Честь і слава Всч. о. Е. М. Баранському, котрий перший крім щирих желань, ствердив тоє і ділом. Так ми всі повинні робити як повисмі жертводавці, і при кождій нагоді зложити якусь лепту на жертвенник народний.

II. На хрестинах у п. Касіяна Содомора зложили на повисшу ціль на мої руки: Бартко Музика 50 цнт.; по 25 цент.: Йосиф Лозінський і Касіян Содомора; Н. Н. 20 цнт.; Семан Фялка 15 цнт.; Михайло Цілінський 10 цнт. — Разом \$1.45. Жертводавцям щире „Спаси-Біг“!

З пущки на повисшу ціль признану було за місяць липень с. р. \$1.40, а за серпень с. р. 70 цнт. — Разом \$2.10. — Загальна сума \$22.00. Гроші ті вислано на „Рідну Школу“ до редакції „Діла“. — З поважанєм о. Алексей Пеленський.

Примітка Редакції: Враз з повисшим письмом надіслав нам о. Пеленський поштово посвідку (ч. 36474), на якій зазначено квоту \$22.00 (107 К і 84 сот.).

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітна практика і зване на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животности, занажене крові, розширене, стиснене, утрата крові, висушене, пропуклина, гемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тревало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоров'ї і хоробі. Вступ вільний. Затамте, що я лічу людий аби були вилічені в далеко коротшім часі як хтонебудь инший.

Dr. W A R D,

417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.

(Близько 25-ї ули).

Години: від 9 до 8, в неділі від 10 до 2

Календарі! 1913 Календарі!

Хто в дома доброго Календара не має, того рік цілий сумно виглядає!

Купуйте і замовляйте завчасу, бо Календарі що року не стають.

РУСЬКА КНИГАРНЯ продає всі Календарі таньше як інші книгарні.

Приятель жовніра з 90 образками, 160 сторін, з гарними історіями. Ціна - 30 цнт.
Хлібороб, Календар для фермерів - 30 ..
Пресвята Родина - 30 ..
Загальний Календар - 75 ..
Місіонар - 25 ..

В польській мові Календарі:

Kalendarz związkowy informacyjno-encyklopedyczny - 40 с.	Najświętsza Rodzina - - - 30 с.
Wesoły towarzysz - - - 30 с.	Kalendarz Mariński - - - 25 с.
Wielki Kalendarz powieściowy - 30 с.	Kalendarz Serca P. Jezusa - 30 с.
Kalendarz wszechświatowy - 30 с.	Skarb Rodzinny - - - 50 с.
Przyjaciel Żołnierza - - - 30 с.	Kalendarz Uniwersalny Tom I. 65 с.
	Kalendarz Uniwersalny Tom II. 65 с.

Тані самі Календарі маємо в языках: чеськім, волоськім, німецькім та латинськім.

Вибір гарних книжок:

Розбійник Кармелюк, 766 сторін - \$2.25	Новий Збірник народ. пісень 25 ц.
Співомовки, С. Руданський 30 ц.	Пів копи казок - 20 ц.
Скопений цвіт, гарна історія за дівчину - 45 ц.	Український Співаник — в 6 частях. Патріотичні, Січові, Історичні, Станові, Любовні, Коломийські, 141 сторін - 40 ц.
Як утік Січинський з Діброви 10 ц.	
Забава товариська в питаннях і відповідях на 50 картонах з поченем - 25 ц.	

Каталогі книжок даром.

Ruska Knyharnia, 850 MAIN STR., WINNIPEG, MAN., CANADA.

INTERNATIONAL COLLEGE OF MIDWIFERY AT SCRANTON, PA.

Dr. I. Шлюпас, предс., 1419 N. Main Ave.
Dr. II. Карлуці, секр., 435 N. 6 Ave.
Dr. I. Кульчицький, кас., 1125 Pittston Ave.

Однією руською школою акушерів в Америці, де можна вивчити ся наукою і практично по-ложивства. Курс триває 4 місяці. Оплата за науку вносять 100 доларів. По укінченню студій видані дипломи суть важні на цілу Америку.

Інтересовані зволить зголосити ся на адресу:

Dr. J. KULCZYCKI
1125 Pittston Ave., Scranton, Pa.

Дуже добра нагода!

Салун з бізнесом є до продажу в добрім положеню між Русинами, лиш один блок від церкви. Булинок дво-поверховий, котрий коштує лиш чотири тисячі доларів (\$4.000). Першенство до купна має Русин. Прощу зголосити ся на адресу: Mr. Peter Pucylo, 98 Cicotte Ave., Detroit, Mich.

ФАРМИ! Купіть тепер ФАРМУ!

Заложилисьмо власне руську ко-льонію, на якій вже кілька руських фамілій поселилось. Парцелюємо землю під місто, однак як те-пер прийдете, маєте нагоду купити землю, доки ми ще ціни не підвищили.

Добра глинявата чорна земля, най-ліпша вода вже в глибини 12 до 15 стій. Гарний лісок. Земля вільна від каменя; все вижина. Нема багон в нашій околиці. — Рід землі, до якої привикли наші люди.

Ми продаємо вашу землю від 15 до 20 доларів за акер; легкі сплати.

Паміть заре по інформації:

Grimmer Land Co.,
QUITMAN, CLARKE CO., MISS.

BULL DURHAM — ПЕР-ВОРЯДНИЙ ТЮТЮН.
Улюблений гатунок че-рез 52 літ.

52 літ заслуженої сла-ви — се найліпша реко-мендація тютюну „BULL DURHAM“. Про його я-кість свідчать і та об-ставина, що попит за ним стоїть завжди на першій місці поміж усіма инши-ми родами всіляких тютюнів. В однім тільки ми-нувшім році розійшло ся „BULL DURHAM“ тютюну 352-мільонів мішоч-ків.

„BULL DURHAM“ на-дає ся так добре до фа-йок як і на папіроси. Про-дає ся в мислинових мі-шочках по 5 центів за штуку; в одного такого мішочка буде найменше 40 папіросів. За таку ма-лу ціну дістаєте найліп-ший, найчистіший тютю-н, котрий своєю якіс-тю перевищає всі инші гатунки. Переконайте ся самі і скажіть, чи знай-дете який инший тютю-н, котрий смакував би Вам більше ніж сей славний „BULL DURHAM“

Правдивий

“BULL” DURHAM

ЄСТЬ ЗАГАЛЬНО УЖИВАНІМ ТЮ-ТЮНОМ ДО ЛЮЛЬКИ І НА ЦИГАРЕ-ТИ. МОЖЕТЕ СРКУТИТИ СОРОК ЦИ-ГАРЕТОК З ТЮТЮНУ, НАХОДЯЧОГО СЯ В ОДНІМ 5-ЦЕНТОВІМ ПОЛОТ-НЯНІМ МІШОЧКУ. „БУЛ ДОРГЕМ“ ТЮТЮН ДО КУРЕННЯ В ПО-ЛОТНЯНІМ МІШОЧКУ МОЖ-НА ДІСТАТИ УСЮДИ ЗА 5 ЦЕНТІВ.

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO CO.
STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

ДРУКАРНЯ

С В О Б О Д И

виконує всякі
ДРУКАРСЬКІ
РОБОТИ
Г А Р Н О
І П О
Н И З Ь К И Х
Ц І Н А Х.

ТЕПЛО І
ВИГОДА
ЗА КІЛЬКА
ЦЕНТІВ
ДЕННО.

The
PERFECTION
SMOKELESS
OIL HEATER

держить дім тепло й вигідно у студені дні, но-ли звичайна теплота не є вистарчаюча. Він є економічний, бо опалюєть ся оливою, що є найдешевшим опалом.

Необхідний там, де є дома діти або старі люди. Кожий дім має з него пожиток.

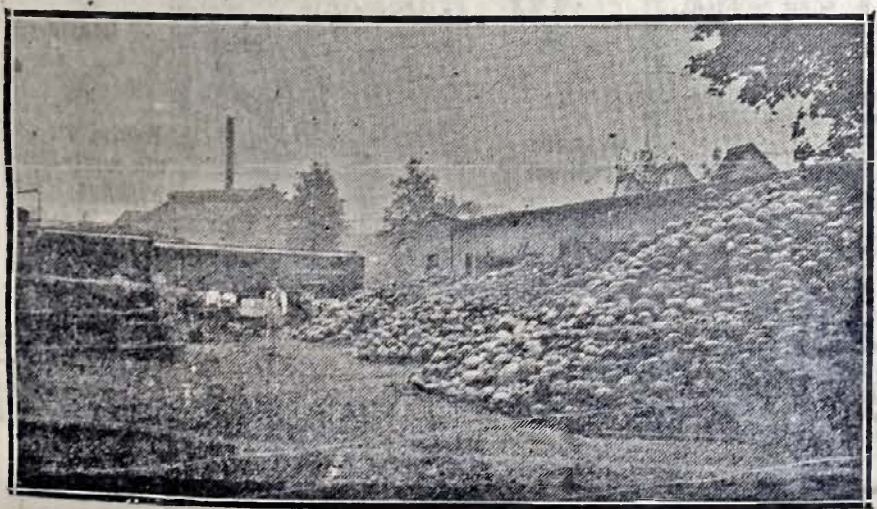
Переносить ся легко в одній хвилині до другої, а через те можете мати тепло, коли хочете і де хочете. Оздоровий. Необхідний. Вистарчить на довгі роки. До купна всюди у всіх продавців

STANDARD OIL COMPANY

Newark, N. J.

(Incorporated in New Jersey)

Baltimore, Md.

Паковане до вагонів гарбузів і грушок на фармі в околиці Мілвіл.

чистий **Guarantee Deed**. — Зі сторони полуднево східної наших ґрунтів нема навіть п'ятих 6 миль до великого міста **Bridgeton, N. J.** **Bridgeton** єсть містом повітовим, **Cumberland County**, і єсть осмим портовим містом в Злучених Державах. Має 54 фабрик ріжних виробів, котрі тут подаємо: 3 Glass Manufacturing Plants; 2 Gasoline Engine Works; 5 Machine Shops; Electric Light and Power Plant; 3 Shirt and Shirtwaist Factories; 3 Iron Foundries; 2 Artificial Ice Plants; 3 Candy Factories; 2 Flour Mills; Illuminating Gas Plant; Wrapper Factory; 7 Fruit & Vegetable Packers; Dye and Bleaching Plant; Hosiery Mill; Plant for Condensing Milk; Lithographing Plant; Silk Dress Factory; Ship Yard; Mould Making Plant; Plant for the manufacture of Dies and Presses of every size; Turkish Towels and Bath Robing; Carriages and Wagons; Printing Presses; Steel Castings; Baskets; Tin Cans; Brick; Gloves. — Сине фабрик міста Мілвіл подамо пізнійше. — Інтересовані приїжджайте, доки маєте добру нагоду, осудіть самі, чи не добре мати кавалок землі при великих містах та так численних фабриках і при щогодинній комунікації. — Перед приїздом просимо нас по-відомати на понизшу адресу. Пишіть по руськи, бо в нашій бюрі займають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,

441 DREXEL BUILDING,

5th and Chestnut Streets,

PHILADELPHIA, PA.

D263

Позір!

ЕЩЕ ЩОСЬ НОВОГО!

Позір!

РОДИМЦІ! Тут подаємо понизше дещо нового про першу руську ко-льонізацію в **West Milville, New Jersey**. Се єсть справді правдива руська ко-льонізація, бо велике число руських родин позакуповували землю. Компанія навіть позазивала кілька стрітів по руськи. Фамілії, котрі у нас позакуповували, починають ся по троха спроважувати до Мілвіл, бо задумують з весною управити свою землю.

РОДИМЦІ! Чи не добре мати о чверть години ходу від міста Мілвіл і від фабрик свій кавалок землі і свою хату і мешкати межи своїми, чути ся якби в родиннім краю. Не один о тім думав, що се було би добре, але чи воно так єсть, як ся Компанія в своїх оголошеннях писала і пише.

РОДИМЦІ! Що ми писали і пишемо, то ніч більше, як лише щира правда. Титул власности маємо добрий. Хто купує за готівку, дістає без жадних перешкод і без жадних довгів чистий **Guarantee Deed**, т. зв. по нашому „Інтабуляція“. Хто знов купує на виплату, дістає контракт. При робленю контракту купуючий вима-вляє собі, в який спосіб він може сплачувати: місячно, квартално, пів-річно або річно. Если хоче виплачувати місячно, то контракт робить ся з таким застереже-нем: Купуючий не мусить до двох місяців навіть повідомляти, чому не прислав (не приніс) своєї рати; если би не міг і по двох місяцях, то мусить повідомити Компанію і подати причину. В той час Компанія дає пільгу і чекає далі. Хто за-купить і вложити задатку на 5 акрів 100 доларів, а вразі його смерті, то хотби він ані одної рати не заплатив, то його спадкоємці без жадної доплати дістають

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

Час попірати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилі до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всіляких кло-

потах і справах старокравчих судових, маєткових і військових. — Бєли хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеву пораду і поміч. Крім того продаю шифарти на всі найліпші лінії і найтанше. До краю від 23 до 27 доларів, з краю до 28 дол.

Також продам фарми, доми і лоти в найліпших місцях по найдешевших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

РУСЬКИЙ ЛІКАР

Доктор СЕМЕН ШУЛЬЦ

39 E. 7th STR. (межи 2-ою а 3-ою евною). NEW YORK, N. Y.

ЛІЧИТЬ ВСЯКІ СЛАБОСТІ ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДІТОЧІ.

Найновіші апарати електричні. Пересвітлюване і лічене лучами Roentgena.

Години ординаційні: від 8-ої до 9-ої рано, від 2-ої до 3-ої по полудни і від 6.30 до 8-ої вечером.

Пам'ятайте адрес: 39 E. 7th St., New York, N. Y.

РУСЬКІ ЧИТАЧІ!

Ріжні умовини, пануючі в Росії, силуєть тисячі людей емігрувати відтам в Америку. Тут, серед глуші, здалеку від рідні, другів та знайомих, серед людей з якими не мож розмовити ся, не одному приходить ся вельми тяжко, а особливо це тоді, коли чоловік хорий і не в силі обяснити свої хорози рідною мовою. Тому то ми предкладаємо Русинам, щоб лічили ся за дешеві гроші і румчию ім цілковите вилічене. Повідоміть нас, від як давна хоруєте, опишіть подрбно усі признаки вашої недуги, а если є вона до виліченя без особистих оглядин, ми відворотно вишлемо вам лік і ви певно будете нам вдячні. Ми вилічили уже многих, звертаючих ся до нас за помічю, вилічимо і вас.

Цілковато лічимо онанізм. Повне вилічене від мужеської бєвсилности.

Спеціально лічить ся мужеські недуги по найприступнійших цінах.

От наші ціни ліків:

Вилічене волосся на тілі	2.00
Вилічене волосся на лиці	2.00
На поріст волосся	1.50
На поріст вусів „Усатин“	1.00
Проти припів на лиці	2.00
Проти печеня	1.00
„чесотки“	2.00
„ревматизму“	2.00
„лихорадки“	1.50
„жолудкового катару“	1.50
„простуди“	1.50
„болю голови“	1.00
„ломаня в костях“	1.50
„хрипки“	1.00
„катару в н сї“	1.60

Всі лікарства висилає ся разом з докладним поученем як вживати.

RUSSIAN DRUG CO.

OFFICE: 56 RIVINGTON STREET.

AUTKA: 35 RIVINGTON STREET.

NEW YORK, N. Y.

Добре, солідно і дешево

залагоджую

справи судові, нотаріальні і військові як дипломований доктор прав і адвокат, що тішить ся призначенням та співзв'язію властей і клієнтів і яко уповноважений консулярно до протоколярного п-реслукування інтересованих сторін і відбирання від них присяги. Маю в посіданню численні похвальні письма, поряд уділяю безплатно.

Dr. BORYSIEWICZ,

13 - 25 Astor Place, дєсї ч. 8. Телеф. 8470 Spring
NEW YORK CITY.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає нерічї на весіля, хрестини і всіяні другі забави.
115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон:
Orchard 2568.

R. J. Glick

Агент асєкураційний від огня.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING (15-30)

SHAMOKIN, PA.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Отарайте ся пізнати та пізнїть складати свої ошадности в стейтовім Банку на рові-вулиці

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ошадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контролєрів. Продаємо КОРАБЕЛЬНІ МАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

COR. 14th & CARSON STS.

South Side Pittsburg, Pa.

H. B. Rot, през., A. P. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, уряд. банк.

Одинокий руський адвокат на цілу Америку.

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА,

полагаджує всі справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, для того полагаючі Вам найліпше всі справи процесів, спадкових і військових в Галичині, спорядить повномочія, контракти і всі правні документи і перепровадить інтабуляції. — Адрес:

Dr. Julian Czupka,

P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA
LUZERNE CO.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“

1) ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані дістануть на жаданя листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСОВІ по 3 цєнт. від слова за кождий раз.

ДРУГІ ОГОЛОШЕННЯ, як: бізнїснї братств і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по 2 цєнти від слова для братств і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств не належачих до Р. Н. Союзу по 4 цєнти від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 цєнти від слова за найменше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і инші по 3 цєнти від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 цєнтів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошенє адреси 25 цєнтів.

2) Належність за всяке оголошенє мусить бути прислана в оригіналі в цілости. В противнім разі оголошенє бєзцєльно не поміщає ся. Належність за дрібні оголошеня можна прислати також почтовими марками

3) Коже оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед даюю виходу того числа часописи, в яким воно має бути поміщене. Оголошенє телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошеня або за відвѣчалність оголошующих ся в часописи фірми редакція не приймає ніякої відвѣчалности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зли обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошаства, викине ся оголошенє несовісної фірми; крім сего редакція доложить всіх старань, щоб ошаста потягнути до відвѣчалности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошенє, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бізнєс чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцяють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошенє.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні почерку.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких повітовань.

Найновіша метода лічення.

Д-р. ГОГЕНБЕРГ,

спеціаліст зі старого краю

підвів мене! Варвав мене в обіймів смерті! Вилічив мене! Тоді, коли інші лікарі відступили від мене, так пише в публічній подяці пацієнтка Коли не знаєте ще др-а Гогенберга а єстьте хорі, удайте ся сей час до нього, а переконаєте ся, що др. Гогенберг Вам поможе.

Др. Гогенберг посвятив багато літ в старім краю а передовсім в Америці на студії медичні і клінічні. Вилічив тисячі найріжніших недуг своєю спеціальною методою, яку ніхто инший не в силі наслідувати. Доктор Гогенберг лічить впливеною через него методою всіяні инші недуги, як на прим.: біль і заворіт голови, тисненє над очима, болі в очах, недуги носа і горла, хрипку, кашель, недуги легких, чахотку, болі під грудьми, недуги серця, недуги жолудка як катар жолудковий, звуженє, розширенє і лютє жолудка, нулиости, фебра, біль в крижах, хороби утроба, кишок, нирок і міхура. Ніночі недуги, а іменно: недуга матиці. Всякі недуги діточі. Лічить вакаженє і зіпсутє крові, яке є причиною всіляких недуг. В найбільшій тайні лічить основно у мужчин і жінок сенєтні недуги заразливі так звані брудні недуги, навіть застарілі. Успішно вилічує ревматизми всякого рода та червові хороби та їх наслідки. Усуває всякі висипни та боляни на тілі а жінкам привертає молодий вигляд лица і красу.

Довершує найтанші операції найновішою методою при поміч знаменитого бузшого відєньського а тепер ньюйорського хірурга.

Зголошуйте ся сейчас по діягнозу до доктора Гогенберга. Хто не може особисто, нехай агоде-сєть ся листовно, залучаючи двоцєнтову марку на відповізь. Адреса:

DR. HONENBERG,

608 E. 6th STREET,

Телефон: Orchard 3615.

NEW YORK, N. Y.

Години офісові: від 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудні і 6 до 8 вечером. В поклї від 9 рано до 2 поночі.

Дарунок для моїх пацієнтів.

Кожному пацієнтові висилаю безплатно книжочку, в якій находять ся ціні вказівки, в який спосіб можна охоронити ся перед хронічними слабостями і як завобігати в случаю доглянення якоїсь недуги.

Д-ра RICHTERA

RAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бєдрах та в клубових суставах і невральгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости суставів і мяснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовченя.

Скорий лік на простуду, інфлюєнцу, біль горла, затамованє віддику або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить ся в представленім тут пуделку. По 25 цєнтав і по 50 цєнтів флящинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74-80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

ПАПІРОСИ „ZIRA“
МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

В нинішних часах подибуєть ся усеюди таку силу найріжнородніших папіросів, що пересічному куреву дуже тяжко визнати ся, з яких іменно сортів вирбляють ся ті папіроси і котрі з них заслугують на признанє.

Багато курців, які привикли до курєня папіросів європейського виробу, заєвняють з усею рішучістю, що нові папіроси „ZIRA“ ім найліпше смакують, бо вони зроблені з найліпшого турецького тютюну і визнають ся такими прикметами, яких инші роди папіросів зовсім не мають.

ІДИ ЗА ПРОВІДНИКОМ

ZIRA

є нині найпопулярніша папіроска на маркеті.
10 папіросок з багатого-запахного тютюну за 5 цєнтів.
Найбільша вартість вложена кому небудь у папіроску.

10
за

5
цєнтів.

Чудові
сатинові
презенти

в кождім пуделку
Zira папіросок.

Купить
ще нині
пуделко.

Популярність Zira є
його сатисфакцією.

P. LORILLARD COMPANY

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агєнтам прикливою і брєхливою рекламою. Ян вам хто говорить, що рутьця за се або те, то Ви запитаєть цїгана, чим він рутьця і де його зарука? Відвѣчальний Агєнт і банкір складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій грїш, чи то до перехованя, чи переслання до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто рутьця за ваш тяжко застрацований грїш. Я вложив в державній касі сто тисяч доларів. як заруку для вас

Тому тамте, що треба уникати непевних банкірів. До наших послуг є старий, опитний Агєнт, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифкарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагаджує військові справи, а усе то робить дешево, совісно і точно.

Паміть по подробиці курсу і ціни шифкарт. Відповідаю відворотною почтою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

Родимці!

Радісною вісткою ділимося з Вами. Ідучи за кличем: „В школі наша будучність“, рішилися ми в цілі положення кріпкої основи під приватну українську гімназію в Яворові, яка наділена правом прилюдності посідає вже 6 клас гімназійних і як найкраще розвиваєся — приступити до будови власної хати. В тих наших змаганнях надіємося на поміч цілої української суспільності — а то наперед з тої причини, що хоч маємо площу, то не ємо в силі покрити коштів будови гімназії, які виноситимуть 180.000 К. а відтак і тому, що справа яворівської української гімназії не єсть лише справою локальною, але сьміло можемо сказати справою загальною. Яворів, сеж одно більше місто в Галичині, якого населення в три чверти частях українське, а повіт яворівський се майже виключно повіт український. Розуміють добре наші вороги небезпеку, яка грозить їх хитрим способом набутому становищу посідаю, і хочаби за всяку ціну спинити наш розвиток, закладають і піддержують всякими способами свої школи, вимірені на загинь наших дітей. Визов приймаємо і відповідаємо на него: Спонукаймо рідну школу, кладаймо тревалу основи під її гарну будучність, будуймо свою хату.

Власна хата, се перша річ для всякого просвітного Товариства, а для приватної гімназії се просто konieczність. Розуміючи, що гімназія мусить конче мати власний будинок, приступили ми до діла а тепер пора на суспільність. Нехай наша суспільність прийде з допомогою так важкому народному ділу. Нехай в жертвах, хочби найменших, не бракує нікого з нас, бо з жертв тих користатимуть наші діти, кість з кісти і кров з крові нашого народу!

Не хочемо вибачити самих лише датків а видаємо довідні записи, почавши від 10 К. в гору, які будемо продавати, зобов'язуючи ся затигнути таким способом позичку з часом звернути. Думаємо, що не заведемо ся на наші патріотичні суспільності і кличемо: Родимці, посилайте жертви і купуйте записи довідні на будову української гімназії в Яворові!

Великі датки просимо слати на книжочку Товариства Задаткового в Яворові ч. 5269, а по записи довідні звертати ся до касієра філії укр. Товариства педагог. проф. Волод. Пятлика в Яворові.

Від Комітету прив. української гімназії в Яворові і від філії укр. педагогічного Товариства в Яворові:

Др. Роман Секела, голова комітету гімн.

Денне Кульчицький, секретар комітету гімн.

Іван Блавацький.

о. Лев Левицький.

Володимир Ярема, голова філії укр. педаг. Т-ва і касієр комітету гімн.

Теодозій Ставничий, секретар філії укр. педаг. Т-ва.

Онуфрій Владейчук.

Андрій Маренін.

Іван Прийма, директор прив. укр. гімн.

Володимир Пятлик, касієр філії укр. педаг. Т-ва.

Іван Загаєвич.

Микола Масюк.

Російсько-Американська Лінія

Найгарніший, найбільший і найшвидший пароплав, удержуючий правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересідання у нічий посередній пристані.

Нові, двошпартові пасажирські кораблі „ДАР“, „КУРСЬ“, „РОСІЯ“.

До Роттердаму 8 днів, до Лісабона 11 днів.

\$33.00 — III клас — \$35.00

\$45.00 — II клас — \$50.00

\$60.00 — I клас — \$70.00

Найближчий відхід корабля в Нью-Йорк „РОСІЯ“ 16. листопада, — „КУРСЬ“ 30. листопада, „БІРМА“ 7 го грудня.

По більшій подробці просити ся звертати до наших агентів або до генерального заступництва:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 7430.

Екзамінована і з довголітньою практикою АКУШЕРКА зі Львова

Ю. ШУМЛЯНСКА

44 East 7th Street, New York, N. Y.

(between 2nd & 3rd Ave).

Поручає ся Е. Т. Землячак.

Лиш 8 центів! Хто пришле 8 центів почтовими марками в Листі, той отримає хорошу нововидану книжочку: „Збірник поезій“, власного накладу. Замовляйте на адресу: John Iwanec, 538 E. 14th St., New York, N. Y.

Ближче слабий вір, терпите на задалене очей і біля голови, або єсть загрожені слізоточ, удайте ся до поради до

ОКУЛІСТА

L. FRIEDNER-A. O. R. D. O.

29 Newark Ave., побіч Cooper Pl.

Відповідно до вору окуляри від \$1.00 висто. Спеціальність: Окуляри для шкільних дітей. Направляє шкла. Гарантія записана. Отворено від год. 8 рано до 8 вечер.

Шість кварт лікеру за \$1.00

Щоби познакомити всіх з нашими знаменитими лікерами, випустимо оплатно наш „ZANOL“ на ШІСТЬ КВАРТ ЛІКЕРУ ЗА \$1.00 після Вашого вибору. Що уживаєте — Rye, Bourbon, Cognac or Sour Mash Whiskies, Gin, Rum, Peach, Apple, Apricot or Cognac Brandy, Cordials і т. п. горілки?

Ваша дитина собі великий заробок продаючи.

Ми скажемо Вам в якій місці. Ми маємо в їм напий досвідчений і поради, як можете заробити ті лікери „ZANOL“ екстракту самі дома. В двох мінутах все готове. Лікери зроблені в „ZANOL“ суцільно і чисто. Нагороджені золотим медалем на Колумбійській виставі і удостоєні тисячі купонів. Загарантоване через державні закони для споживачів артикулі під ч. 22115-A.

Спробуйте зробити одну кварту віски даром.

Безкоштовно опишіть волі, якщо неспрацює, поверніть решту на наш комп. а ми Вам вернемо гроші. Вислаліть заповнену сейчас, а ми пішлемо Вам екстракт на шість повних кварт віски за \$1.00.

Пересилку оплачуємо самі. Вибір екстракту доволний. Листайте поштом за \$1.50, двайцять чотирь кварт \$2.80. Даром випустимо кожному, хто пришле свою адресу, книжочку „Тайни твору лікерів дома“.

UNIVERSAL IMPORT CO.,
5270 UNIVERSAL BLDG., CINCINNATI, O.

ПРИЩІ, ВУГРИ, КОРОСТА,

Плями а так ж всякого рода викиди на лиці і тілі, щезають раз на все від пастильок „AKNOL“. 6 то внутрішнє средство, очищує „кров“ вогнім в дуже короткім часі, а як відомо всі опрощення і зогидження тіла походять з нечистоти „крові“. Не порівнюйте наших пастильок „AKNOL“ з мастиками, котрі приносять поміч лише хвилино. Пастильки „AKNOL“ уживають „Вас цілковито на ціле життя від поганих прищів, корости та інших плям. Тисячі подяк, тисячі похвальних листів, тисячі задоволених костюмерів можемо представити кожній хвилі. Але се не вистарчить, про доброту пастильок „AKNOL“ треба самому переконатися. Звернемо гроші що до цента если Вам не допоможуть! Даруючи ходити в прачах та зогидженим лицем. Пошто переносити неприємності і бути посмішковим? Прислати \$1.50 а ми зараз пішлемо коробку пастильок „AKNOL“. Не відкладайте сего на завтра. Вложіть сейчас \$1.50 до конверти і вислати ре ж.с.г. вано на адресу

„AKNOL REMEDY CO.“
348 E. 15th Str. Dpt. B NEW YORK, N. Y.

ПРИЩІ, ВУГРИ, КОРОСТА,

Плями а так ж всякого рода викиди на лиці і тілі, щезають раз на все від пастильок „AKNOL“. 6 то внутрішнє средство, очищує „кров“ вогнім в дуже короткім часі, а як відомо всі опрощення і зогидження тіла походять з нечистоти „крові“. Не порівнюйте наших пастильок „AKNOL“ з мастиками, котрі приносять поміч лише хвилино. Пастильки „AKNOL“ уживають „Вас цілковито на ціле життя від поганих прищів, корости та інших плям. Тисячі подяк, тисячі похвальних листів, тисячі задоволених костюмерів можемо представити кожній хвилі. Але се не вистарчить, про доброту пастильок „AKNOL“ треба самому переконатися. Звернемо гроші що до цента если Вам не допоможуть! Даруючи ходити в прачах та зогидженим лицем. Пошто переносити неприємності і бути посмішковим? Прислати \$1.50 а ми зараз пішлемо коробку пастильок „AKNOL“. Не відкладайте сего на завтра. Вложіть сейчас \$1.50 до конверти і вислати ре ж.с.г. вано на адресу

„AKNOL REMEDY CO.“
348 E. 15th Str. Dpt. B NEW YORK, N. Y.

ФОНОГРАФИ

на легкі сплати!

Продаємо всюди по Америці на тижневі сплати по 50 центів і \$1.00 після найтантної ціни.

ПРАВДИВІ РУСЬКІ, ПОЛЬСЬКІ

— — — І ЧЕСЬКІ РЕКОРДИ — — —

Каталог висилаєть ся кожному

...даром...

International Phonograph Co.,
196 E. Houston St., Dept. 2, NEW YORK.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

Накоди зобов'язете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сей прехороший грамофон плитовий, враз з 12 нуснинами пісень, польок, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і каталог нових руських рекордів, залучаючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
343 E. 9 Str., Dept. 2, New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що грамофон є в порядку і грає а-а-а-а-а-а. Видає голос дуже мило і може рівнятися такому грамофону, що коштує сто доларів. Я велим задоволений і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найшкороше. — 3 поважачем W. Jankovaki, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав без всякого ушкодження як також і рекорди. Він грає так мило як орган і видає чистий звук. Я дуже задоволений з него. Буду переказувати моїм знакам, що компанія продає такі гарні грамофони на силу. Мої рати буду старати ся виплатити вчасніше. — 3 поважачем Петро Ррианий, Suffern, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного костюмера, однак зади браку місця не можемо всі ті листи тут подати.

Одинокий наш лікар в Ст. Луїс, Мо.

Д-р. БРЕЗАНИ.

Лічить із всяких недуг мушин, женщин і дітей.

Офіс під ч.

1625 CASS AVE., ST. LOUIS, MO.

Bell Telephone: Tyler 166 R.

Години урядові: від 9—10 рано, від 3—4 попол. і від 7—8 вечер. В неділі лиш від 9—11 рано.

ЖІНКИ! Учть ся акушері в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати: Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Адвокат і оборонець

Joseph Heller

ДАРОМ пішлемо кожному гарну гумову ПЕЧАТКУ!

Хто пришле нам щонайменше 25 докладних адресів своїх знайомих, замешкалих в Сп. Державах або Канаді, тому пішлемо гарну гумову печатку з його власним іменем, яка є оправлена в лякерване дерево і з ручкою.

Адресувати треба як слідує:

A. GROCHOWSKI & CO.
Corner BEDFORD AVE. & GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

25

Слухайте панове! Не дайте себе внаискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешибіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тільки ми бережемо! Експресові пароходи! Пишіть тільки до нас! Дивідаєть ся правду!!!

ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особи кажи! Домовив заре! Дасмо вицілі! Відставімо пакунки! Виробіламо відлітний переїзд через границю! Шукаємо на костюмерами аби їх задоволити а не внаискувати! Переконайте ся! Платіть авантку 2 дол. або вишіть по інформації.

\$30 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$30 дол.

А хто хоче за 8 дол. поїхати до краю на найліпших пасажирських шифах? Нехай кожний пише до нас сейчас по внаиску. Адреса:

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

СВІТЛО ДЛЯ ДОМУ

до читання як і до всякого домашнього ужитку — найліпшою лампою, яку можете купити, є лампа Rayo.

Не разить, не миготить. Дас світло лагідне і ясне. Rayo є дешевою лампою і Ви не можете дістати ліпшого світла за ніяку ціну. Лампи Rayo освітлюють понад три мільйони домів.

ХОРОНІТЬ ОЧИ ДІТИЙ І СВОЇ ВЛАСНІ.

Лампи запалюєть ся без знимання скла і умбри. Легкі до чищення і зміни кнота. Вироблені у всіляких формах і для всякого ужитку.

У всіх продавців.

STANDARD OIL COMPANY.
(INCORPORATED IN NEW JERSEY)

NEWARK, N. J. BALTIMORE, MD.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

Накоди зобов'язете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сей прехороший грамофон плитовий, враз з 12 нуснинами пісень, польок, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і каталог нових руських рекордів, залучаючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
343 E. 9 Str., Dept. 2, New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що грамофон є в порядку і грає а-а-а-а-а-а. Видає голос дуже мило і може рівнятися такому грамофону, що коштує сто доларів. Я велим задоволений і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найшкороше. — 3 поважачем W. Jankovaki, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав без всякого ушкодження як також і рекорди. Він грає так мило як орган і видає чистий звук. Я дуже задоволений з него. Буду переказувати моїм знакам, що компанія продає такі гарні грамофони на силу. Мої рати буду старати ся виплатити вчасніше. — 3 поважачем Петро Ррианий, Suffern, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного костюмера, однак зади браку місця не можемо всі ті листи тут подати.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПОРТ ВОВКЛЕЙ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 223, глядає за п. Семеном Петриком, бувшим членом того відділу. Хотби знав про сего чоловіка, або він сам, най зголосить ся листовно або особисто до секретаря місцевого відділу В. Степули, 12 E. Hartford St., Ashley, Pa.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. сьв. Михайла, від. 308, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітинг відбуде ся дня 17. листопада с. р. о год. 2-й по пол. Кожний член має на тім мітингу явити ся, бо инакше заплатити 50 цнт. кари, а урядник 1 дол. — В. Шалашій, Н. Олігроцький.

ВЕСТ ПУЛЬМАН, ІЛЛ. Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 243, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 9. листопада с. р. точно о год. 7. вечір. Довгуючі члени мусять виповнити всі залежності, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Члени, котрі не являть ся на тім мітингу, заплатять кару 50 цнт. а урядник 1 дол. На тім мітингу буде приймаєти ся нових членів до братства без вступного. З того повинні скористати всі ті, котрі ще не є членами, бо така нагода лучає лиш раз на рік. — М. Карплюк, секр. фінанс.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Просьвіта“, від. 204, повідомляє своїх членів, що місячний мітинг відбуде ся в суботу дня 9-го листопада с. р., о год. 7-й вечір, в Schuetzen Hall, під числом 12. E. 8. St. New York City. Рівнож звиває ся довгуючих членів, щоб на сей мітинг прибули і вирівнали свої довги, позаяк зближають ся річні збори, а довгучі члени не будуть мати права голосування і не будуть могли кандидувати на якогонебудь урядника. — С. Сентий, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Гісьменица“, від. 144, звиває всіх своїх членів, щоб кождий явив ся на мітинг, який відбуде ся 10 го листопада с. р., бо суть важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залежності, бо незадовго будуть вибори нових урядників. Мітинг розпочне ся о год. 6-тій вечір під ч. 431 E. 6 St. Котрий член не явить ся, заплатити 25 цнт. кари. — Уряд Товариства.

НЮ ФЛОРЕНС, ПА. Бр. сьв. Василя, від. 113, подає до відома, що річний мітинг, на котрім буде вибирати ся новий уряд, відбуде ся дня 17. листопада (Nov.) с. р., о год. 12.30 пошолудни. На тім мітингу кождий довгуючий член має вирівнати всі свої залежності. Неявивший ся член заплатити кару \$1.00, а урядник \$1.50. — С. Вич, прес.; М. Цапов, кас.; А. Михневич, секр.

СВОЕРС, ПА. Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 197, повідомляє всіх своїх членів, що дня 17. листопада с. р. о год. 2-й пошолудни, відбуде ся в церковній гали мітинг, на котрім будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Котрий член на сей мітинг не явить ся, буде караний після статута. — Н. Господар, прес.; Л. Лазар, кас.; Н. Іваніцький, секр.

АВОКА, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 326, подає до відомости всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що звичайний мітинг відбуде ся дня 10-го листопада с. р. то є в другу неділю по першій, точно о 3-й

годині пошолудни, в гали нашого брата п. О. Лесика. Кожний довгуючий член має на той мітинг явити ся і вирівнати свої залежності, бо в противнім разі зістане виключений з Братства і з Р. Н. Союзу. Неявивший ся член буде караний після ухвали. На тім мітингу буде приймаєти ся нових членів без вступного до Братства а до Р. Н. Союзу після статута. — О. Лесик, прес.; І. Пашкевич, кас.; С. Сеньків, секр.

Представлення, концерти, балі і т. п. забави.

ГАНОВЕР, ПА. Заходом Аматорського Кружка в Гановер, Па. відіграє ся в суботу, дня 9-го новембра 1912 р. Театральне Представлення в гали церковній при Grove St., під управою дяко-учителя п. Ю. Березинського. Дохід призначений на греко-кат. церков в Гановер, Па. — I) „Пекло в хаті“. Особи: Теодор, господар, Т. Заканич; Таця, його жена, А. Сторошка; Іван, їх син, Н. Цірка; Марта, А. Блишак; Феська, А. Сторошка — їх діти; Пазя, К. Судя; Доця, А. Сивулич — куми; Максим, сусід, М. Челак; Мортко, жид, І. Кобеля. — II) „Знімчений Юрко“. Особи: Стефан Черноус, Г. Цірка; Доця, його жена, А. Сторошка; Юрко, їх син, П. Цірка; Олена, їх дочка, Е. Жидяк; Глазович, ресентий, І. Кобеля; Проць Николин, старий жовнір, Н. Яноцак; Никола, вїт, Т. Заканич; Мирон, І. Судя; Василь, М. Челяк; Семен, М. Сивулич. — Сусіди і радні. — Циган, І. Кобеля. Початок точно о годині 7-й вечір. — Вступ на представлення 50 цнт., 35 цнт., 25 цнт. і 10 центів.

ПІТСБУРГ, ПА. Заходом Товариства „Пітсбурський Боян“ відіграє ся в неділю, 10-го листопада (Nov.) с. р., в парохіяльній гали, під ч. 109 — 7th Str., S. S. Pittsburg, Pa., оперету в 3 діях, Нагорянського, „Ох не люби двох“. — Особи: Максим Дурінь, господар, т. Михайл Усик; Катерина, його жінка, т. Марія Блага; Юрко, їх син, т. Стефан Майновський; Марцуня, їх дочка, т. Параска Габор; Іван, любовник Марцуні, т. Андрій Кінах; Олекса, вуйко Івана, т. Василь Домана; Климко, мельник, т. Семен Михалюк; Гандзя, сусідка Максимма, п. Ева Ріжик; Герм, арендар, т. Григорій Варунок; Хацкель, його син, т. Николай Стечик; Парася, пістунка, т. Таця Костишак; Жанدارм, Петро Грєб; Товаришки Марцуні, тт. Марія Гарайда і Теодоска Костишак. Дружби, дружки і гості. — Режисер, т. Григ. Варунок. Дірігент, т. А. Стисловський. — Брати Русини з Пітсбурга і околиці! Се представлення не було єще у нас грає, а воно є дуже гарне і веселе. На сцену виступлять добре Вам знамі аматори, а як випаде штука — прийдіть і подивіть ся! — Комітет.

МОНЕСЕН, ПА. Заходом Драматичного Кружка відбуде ся в парохіяльній галі при 8-й улици в Монесен, Ра. в неділю дня 10-го листопада (Nov.) с. р. театральне представлення „Пещена дитина“, образ з життя народа. — Особи: Іван, п. І. Містецький; Олена, пані Ем. Лабойко; Дмитро, п. В. Куць; Галя, пані Ев. Горішна; Мортко, п. М. Пацканик; Стефан, п. П. Гальма; Данило, п. Ір. Містецький; Петро, п. С. Лабойко; Гриць, п. Й. Гирило; Мортин, п. В. Гарча; Касуна, пані Ю. Кіляр; Іваньо, п. М. Лабойко; Павло, п. І. Крицкий. Режисер п. Стефан Лабойко. — Початок о 7-й годині вечір. Вступ для дорослих 25 цнт., для дітей 10 цнт. Запрошуєть ся от-

сим всіх наших Родимців з Монесен і околиці, щоби були ласкаві на се представлення прибути, бо штука дуже гарна і поучаюча.

ФОРД СІТІ, ПА. Заходом місцевої парохії відіграє ся в Словенській Галі дня 16. листопада (Nov.) с. р., о год. 7-й вечір, театральне представлення „Страйк“, штука дуже гарна і поучаюча. По представленню відбуде ся Великий Бал, За добру забаву ручаєть — Парохіяльний Комітет.

АНСОНІЯ, КОНН. Аматори відіграють оперету в 3. актах, „Ох! не люби двох!“ Представлення відбуде ся в German Hall на Maple St., в суботу, дня 9-го новембра 1912 р. на дохід нової гр.-кат. руської церкви. Початок о год. 8-й. Вступ 50 ц. — Приходіть на се представлення всі, най не бракне жадного Русина з околиці Ансонійської, а тим заохотите аматорів до дальшої тяжкої праці. Хто прийде не пожалує, позаяк почує гарний ьспів руський. — Хор під управою п. В. Каськова відспіває кілька композицій славних музиків. — Приходіть всі! Ая! — Комітет.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Заходом „Українського Аматорського Кружка“ при церкві сьв. Арх. Михайла, відбуде ся пораз перший, в неділю дня 17. листопада (Nov.) 1912 р. в „Palace Theater“ на N. Wyoming Str., театральне представлення: „Замрачений Сьвіт“, народна драма в чотирох діях, Миколи Курцеби. — Програма: 1. Вступне слово, о. В. Лотович, місцевий парох; 2. „Розрита могила“ — декламація, п. Мих. Капуба; 3. „Збуди ся народе“ — декл., п. О. Шараварко; 4. „Замрачений Сьвіт“... — Особи: Микола, молодий читальник, п. О. Шараварко; Панько Церкач, вїт, п. Т. Поливка; Левко Дукач, присяжний, п. А. Мроцько; Настя, вїтова жінка, п-на С. Страньчак; Олена, вдова, п-ні Капуба; Марійка, її донька, п-на Ю. Дрань; Степан, вїтів син, п. І. Палагнюк; Семен, парубок, п. Ю. Радинський; Гнат, парубок, п. Я. Стеткевич; Дмитро, парубок, п. І. Шараварко; Софійка, дівчина, п-на М. Янчик; Жінка, п-на М. Стефанська; Жанدارм, п. І. Яворський; Шльома, арендар, п. А. Гордийчук. Парубки і дівчата, чоловіки і жінки. 5. Апотеоза (живий образ): Воскресене України. Початок точно о годині 7-й вечір. Вступ: крісла першорядні 50-цнт., другорядні 25 цнт., для дітей 10 цнт. О члену участь просимо всіх місцевих і позамісцевих Родимців. — За Комітет: Мих. Капуба, режисер; О. Шараварко, секр. Кружка.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Позір, Родимці! так в Філядельфії як і околиці, бо Пилипівка за плечима, тож не за-

будьмо пійти на останній сях місяць Руський Вечерок, який устроює Бр. сьв. Володимира в Найс-тави, в суботу 16. листопада 1912 р. в Mercantile Hall, 849 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa. Перворядна руська музика, добірний буфет та гречна с-белуга, певно задовольять гостей. Вступ для муштин 20 цнт., для женщин 15 цнт. До гардероби не буде змушуватись. Початок точно о год. 7-й веч.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Заходом українського товариства „Запорожська Січ“ в Брукліні, Н. Й. відіграє ся по раз перший

в суботу, дня 16. листопада 1912 в SEACILLIA HALL, 101—103 Grand St., BROOKLYN, N. Y.

„КАПРАЛЬ ТИМКО“

або

ЩО НАС ГУБИТЬ?

народна мелодрама в V. актах

Особи:

Танас Нагірний — п. А. Яцишин. Гафія, його жінка — п-на М. Зварич. Оля, їх дочка — п-на К. Печена. Тимко, капраль — п. Ю. Павчак. Василь, вояк — п. І. Цюпа. Прокіп Горішний, вїт — п. М. Сподар. Михайло Штудерний, присяжний — п. П. Макогонюк.

Скоричський, писар — п. В. Дикий. Гершко, арендар — п. О. Балко. Микита Джус, селянин — п. Т. Бодак. Панько Кобрів, селянин — п. П. Білаш. Дівчина — п-на А. Мончак. І. Парубок — п. Д. Зварич. П. Парубок — п. Д. Цюпа.

Дівчата, парубки, селяни.

Річ діє ся в Бережанщині.

Режисер п. Ю. Павчак.

Музика п. П. Гуменюна.

Початок точно о год. 7.30 (пів до осьмої) вечір.

ЦІНИ МІСЦЬ: I-рядні 75 цт., II-рядні 50 цт., III-рядні 35 цт. Місця стоячі і балюк 25 цт.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛІ І ПОЧТА ЛЮБОВІ.

До численної участі на се представлення запрошає Вив. Родимців

Комітет.

Вив. Родимці! Вступайте громадно в члени Тов. „Запорожської Січі“! Товариство за 50 цт. місячної вкладки платить в разі слабости або поклічення 5.00 дол. тижневої за помози а в разі смерті члена 200 дол. а жени члена 100 доларів по смертного.

Се одинокое Українське Товариство в Брукліні, котре завело в себе прегарну бібліотеку, яка виносить вартости 100 дол. та отримує ріжні старокраєві часописи.

Ану, козаченьки! Вступайте поки ще не запізно а крім піддержки матеріальної — в разі недуги — будемо спільно вечерами сходити ся та просьвіщати ся і пізнавати „Хто ми є? Чий ми спли? Яких батьків? Ким і за що закуті?“

В день представлення буде ся приймаєти нових членів до Тов. без вступного. Гарзд! Комітет.

\$40 ФОНОГРАФ з 12 руськими рекордами лиш за

\$19

Той гарний ГРАМОФОН, який продає ся вєсди по \$40, ми продамо Вам такий самий з 12-найгарнішими руськими піснями лиш за \$19. Та виняткова наша оферта буде трєвати лиш короткий час, прєто зголошуйте ся сєйчас. Пришліть нам нині \$1 задатку, а ми вишлемо Вам зараз той прекрасний Грамофон з 12 руськими піснями експресом, а коли отримаєте машину з рекордами і будете з неї вдоволені, заплатите нам решту. Враз з машиною пішлемо Вам писемну гаранцію на пять літ, а такж запеняємо, що на коли не булибсьєте в грамофону цілковито вдоволені, мо жєте нам його на наш кошт звєрнути, а ми Вам відшлемо Ваші гроші. Наш склад є одинокою найбільшою фірмою до посылки грамфонів і рекордів через почту і продаємо їх до кождої місцевости в Америці. Ручимо за докладну і точну експедицію Ваших замовлень.

Вєйх в близької околиці, які лишє могли би самі до нас зголошєтись, запрошаємо до нашого складу, аби могли перєсвідчитись о правдивости наших машин і почути, як грають ті грамофони, які даємо по \$19.

Наш склад (штер) є отворєний вечєром а такж и подні.

ATLANTIS TALKING MACHINE CO.,

46½ East 7th Street cor. 2nd Ave., NEW YORK.

